

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Факультет фінансовий
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Дипломна робота магістра

на тему: Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства
та шляхи їх покращення в умовах підвищеної ризикованості

Виконав: студент групи ФК22 - 1зм
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Вінніченко Кирило Олександрович
(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник к.е.н., доцент Архірейська Н.В.
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент к.е.н, доцент Павлов Р.А.
Дніпровський національний університет
ім. Олесь Гончара

Дніпро – 2024

АНОТАЦІЯ

Вінніченко К.О. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства та шляхи їх покращення в умовах підвищеної ризикованості.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2024.

У роботі розглянуто теоретичні засади оцінки фінансових результатів діяльності підприємства, викладено організаційно-економічну характеристику ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», проаналізовано фінансовий стан підприємства. Особливу увагу приділено оцінці фінансових результатів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», визначенню основних видів ризиків, що впливають на діяльність підприємства та викладенню пропозиції по покращенню фінансових результатів підприємства.

Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 74 сторінках, містить 18 таблиці, 2 рисунків, 9 додатків. Список використаних джерел включає 48 найменувань.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, фінансові результати, оцінка фінансових результатів, прибуток, збиток, рентабельність, ризики.

Список публікацій здобувача.

Вінніченко К.О. Фінансові результати діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»: оцінка та чинники впливу / Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION», м. Ванкувер, Канада 18-20.січня 2024 р.

ANNOTATION

Vinnichenko K.O. Evaluation of the financial results of the company's activities and ways to improve them in conditions of increased risk.

Thesis for obtaining a master's degree in the specialty 072 "Finance, banking and insurance". – University of Customs and Finance, Dnipro, 2024.

The work examines the theoretical principles of assessing the financial results of the enterprise, outlines the organizational and economic characteristics of PJSC "INTERPIPE NTZ", and analyzes the financial condition of the enterprise. Special attention was paid to the evaluation of the financial results of PJSC "INTERPIPE NTZ", the determination of the main types of risks affecting the company's activities and the presentation of proposals for improving the company's financial results. The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources, appendices, presented on 74 pages, contains 18 tables, 2 figures, 9 appendices. The list of used sources includes 48 items.

Keywords: financial state of the enterprise, financial results, assessment of financial results, profit, loss, profitability, risks. List of publications of the acquirer. Vinnichenko K.O. Financial results of PJSC "INTERPIPE NTZ": assessment and influencing factors / Collection of theses of reports of the IV International Scientific and Practical Conference "INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION", Vancouver, Canada, January 18-20, 2024.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність фінансових результатів діяльності підприємства та завдання управління прибутком.....	7
1.2. Методологічні засади оцінки фінансових результатів діяльності підприємства.....	12
1.3. Оцінка фінансових результатів в системі показників фінансового стану підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	24
2.1. Організаційно – економічна характеристика ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»	24
2.2. Оцінка фінансового стану ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	28
2.3 Оцінка фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»...	41
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОЇ РИЗИКОВАНOSTІ.....	57
3.1. Основні ризики в діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та шляхи їх нейтралізації.....	57
3.2. Шляхи вдосконалення фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	64
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність дослідження. Підприємництво – господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) для досягнення економічних та соціальних результатів та отримання прибутку. Отже, саме бажання отримати прибуток є основною рушійною силою розвитку економіки в системі ринкових відносин. Одним з принципів підприємництва є вільне розпорядження прибутком, що залишається в розпорядженні суб'єкта підприємницької діяльності.

Прибуток, отриманий у підприємницькому секторі, є основним джерелом власних фінансових ресурсів суб'єктів підприємницької діяльності. Наявність власних фінансових ресурсів дає можливість підвищувати фінансову стійкість суб'єктів підприємництва, та в кінцевому підсумку зміцнювати економіку країни, розширювати базу оподаткування.

В той же час, підприємець повинен передбачати можливість отримання збитків, та навіть банкрутства. Повністю запобігти цим ризикам неможливо. Тому якісне проведення оцінки фінансових результатів діяльності підприємства, напрямів їх використання та показників ефективності діяльності підприємства, що здійснюється фінансовими службами підприємства, є надзвичайно важливим та актуальним.

Проблеми оцінки фінансових результатів діяльності підприємств та шляхи їх покращення висвітлюються в наукових працях таких вчених як Бабяк Н.Д., Білик М.Д., Верхоглядова Н.І. Дорогань Л.О., Дорошенко А.П., Крутоус Н.Ю., Круш П. В., Фесенко В.В.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів оцінки фінансових результатів діяльності підприємства та шляхів їх покращення в умовах підвищеної ризикованості.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- викласти сутність фінансових результатів діяльності підприємства та завдання управління прибутком;
- розглянути методологічні засади оцінки фінансових результатів діяльності підприємства;
- дослідити систему оцінки фінансових результатів діяльності підприємства;
- викласти організаційно – економічну характеристику ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»;
- проаналізувати фінансовий стан ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»;
- провести оцінку фінансових результатів діяльності підприємства;
- охарактеризувати основні ризики в діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»;
- викласти шляхи вдосконалення фінансових результатів діяльності підприємства.

Об’єктом дослідження є фінансові результати діяльності підприємства.

Предметом дослідження є оцінка фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та шляхи їх покращення в умовах підвищеної ризикованості.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові методи: діалектичний метод пізнання, індукція і дедукція, аналіз та синтез. Крім того, при вивченні правової бази з питань організації діяльності підприємства, літературних джерел, організаційної характеристики досліджуваного підприємства та оцінки його фінансових результатів був використаний монографічний метод.

При здійсненні аналізу фінансових показників діяльності підприємства та оцінці його фінансових результатів, були використані методи порівняльного економічного аналізу та статистичної обробки даних, зокрема графічний, табличний, розрахунок абсолютних та відносних показників, горизонтальний, вертикальний та трендовий аналіз фінансових звітів, аналіз фінансового середовища бізнесу.

Апробація матеріалів дипломної роботи. Результати досліджень

«Фінансові результати діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»: оцінка та чинники впливу», викладені в дипломній роботі, оприлюднені на IV Міжнародній науково-практичній конференції «INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION», м. Ванкувер, Канада 18-20.01.2024 року.

Практичне значення отриманих результатів. Пропозиції щодо вдосконалення оцінки фінансових результатів діяльності підприємства та шляхів їх покращення в умовах підвищеної ризиковості можуть бути використані в діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні документи з питань оцінки фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», фінансова звітність ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», наукові публікації.

Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, подана на 74 сторінках, містить 18 таблиць, 2 рисунків, 9 додатків. Список використаних джерел включає 48 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових результатів діяльності підприємства та завдання управління прибутком

Оцінка фінансових результатів — це інструмент, фінансового аналізу, який використовується для визначення рівня досягнення підприємством очікуваної мети за певних економічних умов. За висновками, що формуються в ході оцінки фінансових результатів, розробляються заходи щодо їх покращення, враховуються ризики при прийнятті фінансових рішень [26, с. 68].

Трактування терміну фінансовий результат представлено в таблиці 1.1. Отже, що фінансовий результат є узагальненою характеристикою діяльністю підприємства, яка відображає рівень ефективності використання ресурсів підприємства (матеріально-технічних, фінансових, людських, інформаційних); результативність прийняття управлінських рішень, рівень реалізації потенціалу підприємства для його економічного зростання.

Для конкретного підприємства отримання прибутку є маркером його визнання на ринку, подальшої можливості здійснювати господарську діяльність. Для вкладників та інвесторів підприємства прибуток підприємства, в яке вкладені кошти, має значення як джерело отримання ними дивідендів та інших доходів. Для ринку в цілому фінансовий результат обумовлює рівень оцінки підприємства фондовими біржами, банками, іншими фінансовими організаціями.

У короткостроковій перспективі фінансовий результат підприємства ототожнюється з величиною отриманого прибутку чи доходу. Позитивна або негативна динаміка абсолютної величини прибутку та ефективності його діяльності з часом обумовлює зміну величини його власного капіталу та вартості підприємства.

Таблиця 1.1

Трактування терміну фінансовий результат у науковій літературі [27, с. 52]

Вашків О.П.	«У короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. У довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання».
Іщенко Н.А.	«Фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і, за позитивного його результату, представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності».
Лесюк А.С.	«Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період».
Масюк Ю.В., Боюн В.Ю.	«Фінансовий результат від операційної діяльності це результат операційної діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між доходами та витратами від операційної діяльності, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку). Відображає ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою, інвестиційною».
Нагорна І.В., Бондаренко В.О.	«Фінансові результати діяльності підприємства оцінюються за допомогою абсолютних та відносних показників. Абсолютні показники включають прибуток (збитки) за товарами (робіт або послуг), отриманими з інших продажів, балансовий (валовий) прибуток; чистий прибуток. Відносні властивості використовують різні співвідношення доходів та витрат».
Рзаєва Т.Г., Серветник О.В.	«Фінансовий результат, як підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства».

Зміна фінансового результату в середньостроковому періоді впливає на величину ринкової вартості підприємства та його гудвілу, а в довгостроковому періоді ринкова вартість підприємства та його ділова репутація впливатимуть на обсяги доходу суб'єкта підприємництва та його рентабельність. [27, с. 57].

На фінансові результати діяльності підприємств впливають зовнішні та внутрішні чинники. Зовнішні чинники можуть мати прямий або опосередкований вплив на результати роботи підприємств. Негативний вплив зовнішніх чинників можна компенсувати лише частково, оскільки підприємство не може впливати на них, а тільки пристосовуватися до зовнішнього середовища.

Внутрішні чинники в основному прямо впливають на фінансові результати. Негативний вплив внутрішніх чинників більше піддається коригуванню при правильній роботі служби фінансового менеджменту на підприємстві, але повністю нівелювати їх не можна, якщо зовнішнє середовище є несприятливим.

В той же час, зазначимо, що підприємства повинні вміло використовувати можливості позитивного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на фінансові результати діяльності підприємств, є взаємопов'язаними, в основному внутрішні чинники обумовлюються зовнішніми.

Основними зовнішніми чинниками, що впливають на фінансові результати діяльності підприємства, є: політична та економічна ситуація; рівень розвитку науки та техніки; структура національної економіки; рівень розвитку інфраструктури; нормативно-правова база; рівень оподаткування; темпи інфляції; коливання валютних курсів; відсотки за кредитами; наявність та рівень тіньової економіки; можливість рейдерського захоплення підприємств; монополізація ринків; рівень платоспроможного попиту населення; ціни на сировину та енергоресурси; доступ до сировини, енергоресурсів, ринків збуту; рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; міжнародні економічні відносини, конкуренція.

Основними внутрішніми чинниками, що впливають на фінансові результати діяльності підприємства, є: рівень організації виробництва; ефективність використання наявних ресурсів; використання нових або застарілих технологій; освоєння нових видів продукції її якість, асортимент, конкурентоспроможність; матеріально-технічна база; повнота використання виробничих потужностей; кваліфікація персоналу; продуктивність праці; механізм ціноутворення; рівень собівартості продукції; забезпеченість власними оборотними коштами; рівень інвестиційної активності; рівень маркетингу та наявність ринків збуту. [26, с. 70].

На рисунку 1.1 показано значення прибутку в ринковій економіці

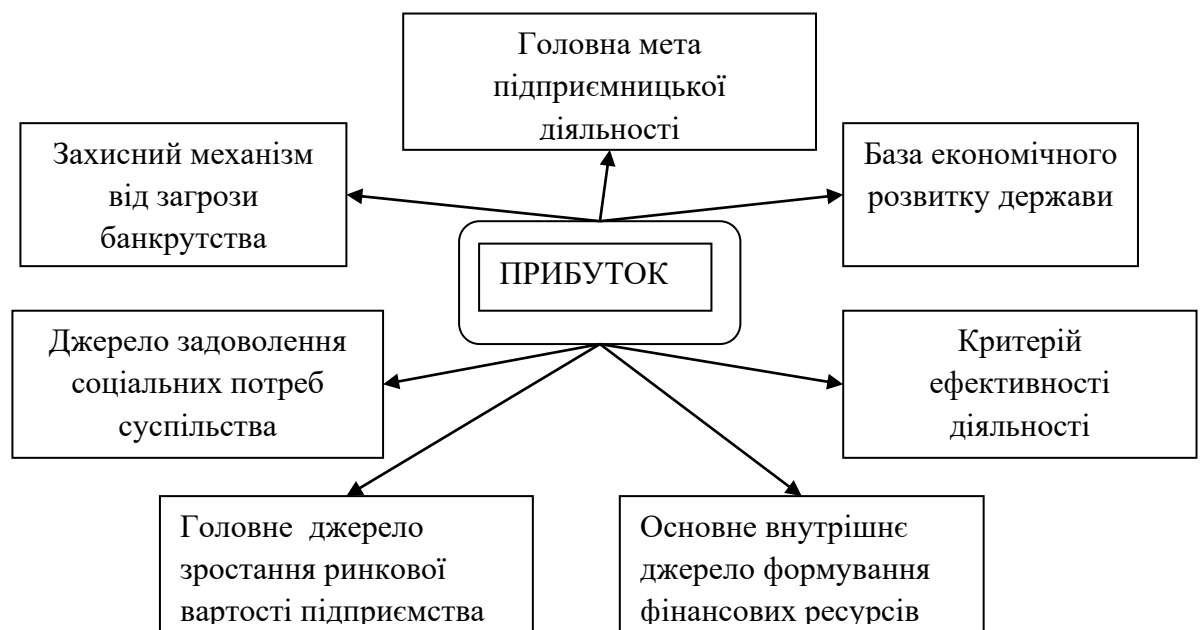

Рис. 1.1. Значення прибутку в ринковій економіці

Основними завданнями управління прибутком підприємства є:

1. Максимізація розміру прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу підприємства та ринковій кон'юнктурі. Це завдання реалізується шляхом оптимізації складу ресурсів підприємства та ефективного їх використання. Основними факторами, що обмежують розмір прибутку, є максимально можливий рівень використання ресурсного потенціалу та кон'юнктура ринку.

2. Забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку, що

формується та допустимим рівнем ризику. Допустимий рівень фінансового ризику визначається фінансовою стратегією підприємства: агресивною (наступальною), захисною (поміркованою, компромісною) або консервативною. Виходячи з заданого рівня ризику в процесі управління повинен бути максимізований відповідний йому рівень прибутку.

3. Забезпечення високої якості прибутку, що формується. В процесі формування прибутку підприємства в першу чергу повинні бути реалізовані резерви підвищення прибутку від операційної діяльності і реального інвестування.

4. Забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства. Цей рівень повинен бути не нижче середньої норми доходності на ринку капіталу, при необхідності компенсувати підприємницький ризик та втрати від інфляції.

5. Забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку у відповідності з завданнями розвитку підприємства в наступному періоді.

6. Забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства. Темп зростання ринкової вартості в значній мірі визначається рівнем капіталізації прибутку, отриманої підприємством в звітному періоді.

7. Забезпечення ефективності програм участі персоналу в прибутку.

Прибуток підприємства виконує такі функції: функція оцінки самостійної діяльності підприємства, функція розподілу, функція економічного стимулювання підприємства та робітників, функція захисту, функція оцінки вартості підприємства.

До основних сутнісних ознак прибутку відносять наступні: плата за ризик здійснення підприємницької діяльності; кінцевий позитивний фінансовий результат діяльності підприємства; вартісний показник (визначається в грошовій формі); форма доходу власників капіталу, вкладеного ними у підприємницьку діяльність з метою досягнення певного комерційного успіху; найважливіша

характеристика рівня ефективності звичайної діяльності підприємницьких структур; основне внутрішнє джерело фінансових ресурсів підприємства; необхідна умова забезпечення самофінансування підприємства, джерело його фінансової незалежності; джерело зростання ринкової вартості підприємства через капіталізацію частини одержаного прибутку; джерело формування ресурсів бюджету державного та місцевих), що забезпечують можливість державі виконувати покладені на неї функції та здійснювати різноманітні програми економічного розвитку, задовольняти потреби соціально незахищених верств населення. Отже, прибуток – це один із головних чинників, що впливає на величину макропоказників економічного та соціального розвитку, зокрема, валового внутрішнього продукту держави, обсягу доходів і видатків бюджету, рівень споживання та нагромадження у суспільстві.

1.2. Методологічні засади оцінки фінансових результатів діяльності підприємства

Дослідження фінансових результатів діяльності підприємства зумовлює необхідність обґрунтованості методологічних засад визначення їх величини. Слід зазначити, що методологічні засади визначення фінансових результатів зазнавали і зазнають певних змін. Деякі з них мають принциповий характер, деякі є несуттєвими. Це стосується в основному складу собівартості продукції, неузгодженості бухгалтерського та податкового обліку, що впливає на величину оподаткованого та бухгалтерського прибутку, визначення фінансового результату за видами діяльності.

Методологічні засади формування фінансових результатів діяльності підприємства визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [33] та "Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності"[31].

Структурно - логічну схему формування прибутку за видами діяльності представлено, яка побудована на основі положень НП(С)БО 1, представлено в додатку А

В загальному вигляді порядок розрахунку фінансових результатів заключається в тому, що вони визначаються як різниця між доходами та витратами, або приростом (зменшенням) власного капіталу підприємства за виключенням зміни капіталу за рахунок внесків засновників. Саме цей методичний підхід використовується при формуванні фінансової звітності та відповідає Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку обліку.

Розглянемо складові даного алгоритму більш докладно.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у т.ч. платежі від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) визначається згідно з П(С)БО 9 "Запаси", П(С)БО 16 "Витрати".

Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Інші операційні доходи – суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації

оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, дохід від списання кредиторської заборгованості, одержані штрафи, пені, неустойки тощо.

Адміністративні витрати – загальногосподарські витрати, пов’язані з управлінням та обслуговуванням підприємства.

Витрати на збут – витрати підприємства, пов’язані з реалізацією продукції (товарів), – витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламу, доставку продукції споживачам тощо.

Інші операційні витрати – собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості; втрати від знецінення запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні (фінансові) санкції; відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, а також усі інші витрати, що виникають в процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, що включаються до собівартості продукції (товарів, робіт, послуг)).

Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Дохід від участі в капіталі – дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі.

Інші фінансові доходи – дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі).

Інші доходи – дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; дохід підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості

фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

Фінансові витрати – витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 "Фінансові витрати").

Втрати від участі в капіталі – збиток від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі.

Інші витрати – собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, які виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства.

Прибуток (збиток) до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Витрати (дохід) з податку на прибуток – сума витрат (доходу) з податку на прибуток, визначена згідно з П(С)БО 17 "Податок на прибуток".

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування – прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації.

Чистий прибуток (збиток) – алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої

діяльності після оподаткування.

Слід зазначити, що, крім фінансових результатів, на підприємствах є також інший сукупний дохід. Інформація про інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства наводиться у розділі II звіту про фінансові результати.

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доходи - збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) [33].

Методологічні засади формування інформації про доходи підприємства та відображення їх у фінансовій звітності викладені в НП(С)БО 15 «Дохід». Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Надходження, які не визнаються доходами, це суми ПДВ, акцизного податку, інших податків і обов'язкових платежів, надходження за договорами комісії, агентськими та іншими договорами, сума попередньої оплати за продукцію, сума авансу в рахунок оплати продукції, сума балансової вартості валюти, сума завдатку під заставу або в погашення позики, надходження від первинного розміщення цінних паперів [35].

Методологічні засади формування інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності викладені в НП(С)БО 16 «Витрати». Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Не визнаються витратами та не включаються до звіту про фінансові результати: попередня оплата запасів, робіт, послуг; погашення позик; платежі за договорами комісії; балансова вартість валюти [34].

1.3. Оцінка фінансових результатів в системі показників фінансового стану підприємства

Метою будь – якого суб'єкта підприємницької діяльності є найефективніше використання матеріальних, трудових, організаційних та інших ресурсів. Фінансові результати є економічним підсумком діяльності суб'єктів господарювання у вартісній (грошовій) формі. Окрім вартісного виміру, для користувачів фінансової інформації важливе значення мають відносні показники фінансових результатів, які дають змогу оцінити рівень отриманого прибутку (збитку) в розрахунку на одиницю затрачених ресурсів та дозволяють здійснювати порівняння ефективності функціонування підприємств з різними обсягами виробництва валюти [14, с. 106].

Існує багато фінансових показників та методик для оцінки фінансових результатів діяльності підприємства, які можна визначити за даними фінансової звітності та управлінського обліку підприємства. Різноманітність вихідної інформації дозволяє проводити розрахунки в умовах будь-якого підприємства, надає можливість мінімізувати вплив інфляції, порівнювати показники в часі і просторі, проводити уніфіковані розрахунки з допомогою різноманітних комп'ютерних програм. Також велике значення має правильна інтерпретація показників, що аналізуються.

При оцінці показників фінансового стану виділяють наступні етапи дослідження:

1. Оцінка виконання плану з прибутку в цілому по підприємству в розрізі окремих видів діяльності та видів продукції.
2. Оцінка показників ефективності діяльності підприємства, прибутковості окремих видів продукції чи господарських операцій.
3. Аналіз розподілу та використання прибутку.

4. Порівняльний аналіз показників фінансових результатів та ефективності діяльності підприємства з нормативними показниками, показниками конкурентів та середньогалузевими показниками

5. Здійснення факторного аналізу прибутку за видами діяльності, в тому числі за допомогою адитивних моделей.

6. Оцінка зовнішніх та внутрішніх резервів підприємства.

7. Визначення чинників, що впливають на діяльність підприємства та його фінансові результати.

Види аналізу показників оцінки фінансових результатів представлені на рисунку 1.2.

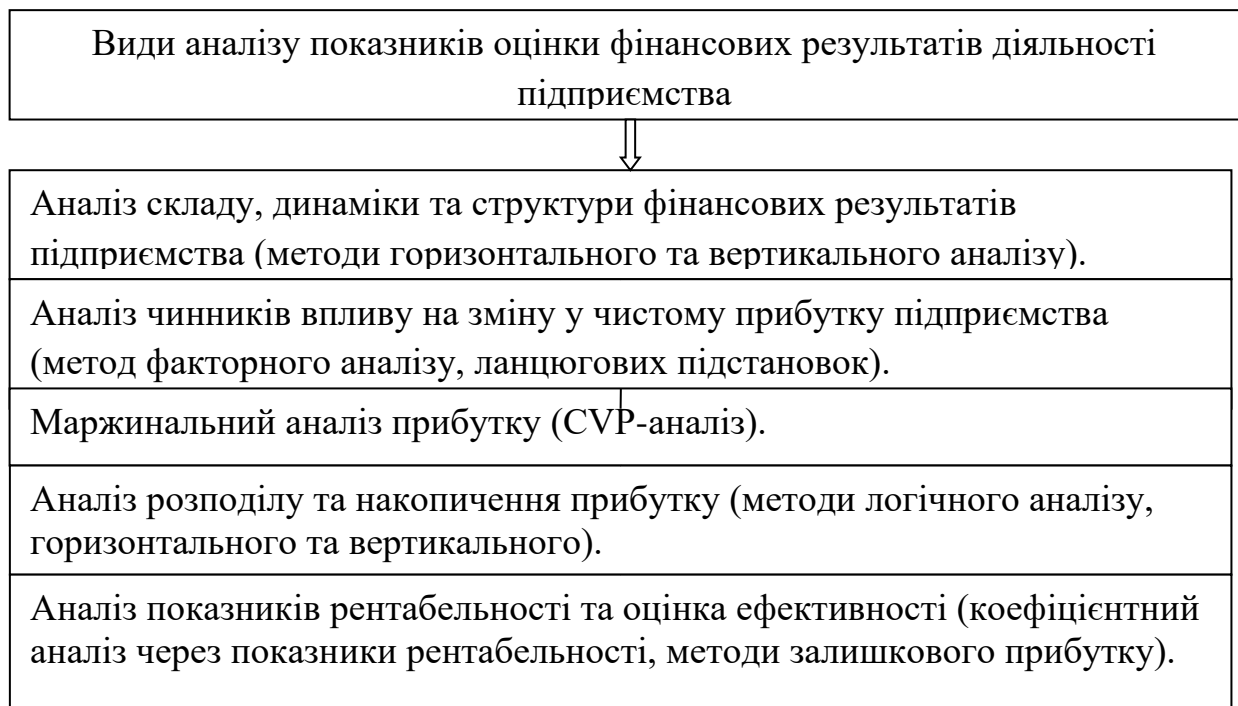

Рис. 1.2. Види аналізу показників оцінки фінансових результатів діяльності підприємства [44]

Прийомами аналізу фінансових результатів діяльності підприємства є:

- горизонтальний (часовий) аналіз дозволяє визначити абсолютні та відносні відхилення величини фінансових результатів за певний період часу.

- вертикальний (структурний) аналіз дозволяє визначити питому вагу окремих видів доходів та витрат в загальному підсумку, оцінити зміни, які відбуваються в структурі.

- порівняльний – план - фактний аналіз, який проводиться для зіставлення планових та фактичних показників [48, с.175],

- трендовий аналіз дозволяє визначити тренд, тобто основні тенденції у динаміці показників фінансових результатів за інформацією декількох періодів.

- коефіцієнтний аналіз - аналіз відносних показників, розрахунок відношень між окремими показниками та взаємозв'язків між ними.

За ступенем деталізації показники фінансового аналізу класифікуються на:

- загальні - характерні для всіх галузей економіки, специфічні – для окремих галузей;

- первинні – що формуються за даними обліку планової інформації та похідні – розраховуються на базі первинних даних;

- синтетичні (інтегральні показники) узагальнюють економічні явища та процеси;

- результативні показники – показники, що є об'єктом дослідження. [14, с. 108].

Слід зазначити, що сама по собі оцінка показників фінансових результатів діяльності підприємства є недостатньо інформативною, якщо вона не застосовується в комплексі з іншими показниками фінансового стану, а саме з показниками:

- оцінки майнового стану (склад, структура та динаміка майна та джерел формування капіталу);

- оцінки фінансової стійкості (ступінь фінансової залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування);

- оцінки ліквідності (можливість швидкого переведення активу в готівку без істотної втрати його вартості);

- оцінки ділової активності (комплексна характеристика, яка відображає зусилля підприємств, спрямовані на забезпечення динамічності розвитку і досягнення поставлених цілей) [48, с. 176].

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства в цілому та оцінка фінансових результатів, зокрема, викладена в таких нормативних документах:

Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України 26.10.2010 № 1361). [30].

Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки Затверджена Наказом МФУ від 14.02.2006 № 170 [28].

Методика оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, Затверджена ПКМУ від 11 січня 2018 р. № 7 [29].

Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями Затверджено ППНБУ від 30.06.2016 № 351 [39].

При прийнятті фінансових рішень щодо управління прибутком беруться до уваги такі фактори:

- зміст та характер операцій, в результаті яких формуються доходи підприємства; належність їх до певного виду діяльності підприємства, джерело формування доходу підприємства (по центрах доходів);
- зміст та характер операцій, в результаті яких формуються витрати підприємства; належність їх до певного виду діяльності підприємства;
- ідентифікація та структурування витрат підприємства за центрами їх формування та видами витрат;
- фактори трансформації доходу підприємства (насамперед, виручки від

реалізації) в прибуток, прибутку – у ринкову вартість підприємства та чинники формування доходів власників корпоративних прав;

- напрями розподілу прибутку;
- кількісні показники прибутковості (рентабельності), що відображають ефективність фінансового менеджменту та господарської діяльності підприємства.

Важливим аспектом підтримання управлінських фінансових рішень є інформаційне забезпечення моделі управління прибутком підприємства.

Серед основних фінансових індикаторів, що можуть використовуватися і використовуються на середніх та великих підприємствах для обґрунтування фінансових рішень щодо управління прибутком, можна виділити такі:

Економічна вартість додана

$$EVA=(ROA-WACC)*TA=EAIT - WACC*CE, \quad (1.1)$$

де ROA – рентабельність активів;

WACC – середньозважена вартість капіталу;

TA – сукупні активи;

EAIT – прибуток підприємства після сплати процентів і податку на прибуток;

CE – сукупний капітал.

Пропонований показник дає змогу оцінити рівень ефективності фінансового менеджменту з позицій трансформації прибутку підприємства в його ринкову вартість. Цей показник використовується для оцінки ефективності діяльності підприємства з позицій визначення інвестиційної привабливості підприємства для ринкового інвестора та для оцінки порівняльної ефективності альтернативних проектів, господарських операцій як на ринку, так і в рамках окремого підприємства.

Ринкова вартість додана

$$MVA=TMV-CE=MVe+MVd-CE, \quad (1.2)$$

де TMV – сукупна ринкова вартість;

MVe – ринкова капіталізація;

MVd – ринкова вартість зобов'язань;

CE – сукупний капітал підприємства.

Показник ринкової вартості доданої відображає порядок формування ринкової премії, яка відповідає ефективності організації фінансового менеджменту взагалі та управління прибутком зокрема. Адекватне використання даного показника потребує наявності ринкових даних про вартість підприємства та його корпоративних прав.

Грошова вартість додана

$$CVA=(FCF+PP)-WACC*CE, \quad (1.3)$$

де FCF – грошовий потік до фінансування;

PP- -процентні платежі підприємства за зобов'язаннями.

Управління прибутком нерозривно пов'язане з іншими напрямками фінансового менеджменту, і насамперед з управлінням грошовими потоками. Такий зв'язок визначає об'єктивну необхідність узгодження управлінських рішень щодо грошових потоків та формування і використання прибутку. Це узгодження може досягатися різними методами (наприклад, аналізом показників ліквідності, рентабельності та оборотності, проведенням комплексного аналізу тощо). Таке узгодження доцільно здійснювати з паралельним використанням показника грошової вартості доданої. Загалом запропоновані вище показники доцільно використовувати для обґрунтування фінансових управлінських рішень з ряду напрямів, що дозволить, зокрема, забезпечити мінімізацію втрачених можливостей підприємства при формуванні прибутку та вибір найбільш оптимальних варіантів розвитку підприємства в умовах невизначеності та ринкової конкуренції, у тому числі на глобальних ринках. У процесі управління прибутком широко використовуються методи фінансового контролінгу (наприклад, CVP-аналіз, ABC-аналіз, XYZ-аналіз та ін.) тощо.

Таким чином, фінансовий результат є узагальненою характеристикою діяльністю підприємства, яка відображає рівень ефективності використання

ресурсів підприємства (матеріально-технічних, фінансових, людських, інформаційних); результативність прийняття управлінських рішень, рівень реалізації потенціалу підприємства для його економічного зростання.

Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів, а рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу у процесі виробництва. Вона безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємств різних форм власності та характеризує інтенсивність їх роботи. Рентабельність показує співвідношення прибутку з понесеними витратами.

Оцінка фінансових результатів — це інструмент, фінансового аналізу, який використовується для визначення рівня досягнення підприємством очікуваної мети за певних економічних умов. За висновками, що формуються в ході оцінки фінансових результатів, розробляються заходи щодо їх покращення, враховуються ризики при прийнятті фінансових рішень.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

2.1. Організаційно – економічна характеристика ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД» (скорочене найменування ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ») є найбільшим в південно-східній Європі виробником залізничної продукції. ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» має сучасне обладнання, технології, способи контролю якості продукції. По виробництву деяких видів продукції ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є єдиним в Україні [3, с.3].

Материнською компанією ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД» (скорочене найменування ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ») є ІНТЕРПАЙП ХОЛДІНГС ПЛС (INTERPIPE HOLDINGS PLS, Кіпр), кінцевим власником якого є український бізнесмен Віктор Пінчук та члени його родини.

До складу металургійної Компанії «ІНТЕРПАЙП», крім ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» входять ще чотири промислові підприємства АТ «ІНТЕРПАЙП ВТОРМЕТ», ТОВ «ІНТЕРПАЙП СТАЛЬ», ТОВ «ІНТЕРПАЙП НІКО ТЬЮБ», АТ «ІНТЕРПАЙП НМТЗ» [3, с.4].

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» має дочірню компанію ТОВ «ВАПНЯНА ФАБРИКА»

Місцезнаходження та юридична адреса підприємства вул. Столетова, 21, м. Дніпро, 49081, Україна.

Метою діяльності підприємства є отримання прибутку шляхом здійснення виробничої та іншої господарської діяльності. ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» здійснює види діяльності, які вимагають ліцензування або спеціального дозволу.

Підприємство реалізує свою продукцію на території України та здійснює зовнішньоекономічну діяльність.

Засновниками ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є держава в особі Фонду держмайна України та організація орендарів Нижньодніпровського трубопрокатного заводу ім. Карла Лібкнехта.

Початковий розподіл акцій між засновниками було проведено згідно з установчим договором № 72-АТ від 28.12.1994р. Фонд державного майна був власником 4 725 760 акцій загальною вартістю 118 144 000 000 грн., а організація орендарів Нижньодніпровського трубопрокатного заводу ім. Карла Лібкнехта була власником 16828248 акцій загальною вартістю 420 706 000 000 грн [42].

Відповідно до даних реєстру власників іменних цінних паперів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» станом на 31.12.2022 року власниками голосуючих акцій акціонерного товариства, пакет яких становить 5 і більше відсотків акцій ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» [3] (таблиця 2.1)

Таблиця 2.1

Власники голосуючих акцій ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Найменування, реєстраційний код, країна реєстрації	Загальна кількість ЦП	Відсоток статутному капіталі	у
ТОВАРИСТВО з ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ІНТЕРПАЙП УКРАЇНА» 33668606	48360910	12,090227	
INTERPIPE LIMITED HE 170535	87361849	21,840462	
KLW LIMITED HE 186148 Країна КІПР	243278853	60,819713	

Статутний капітал ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» становить 100 000 000 грн., він поділений на 400 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні кожна, які існують виключно в без документарній формі. Вони можуть купуватися та продаватися на фондовій біржі.

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства та Статуту Товариства. Воно має самостійний баланс, розрахункові та інші рахунки в банках, печатку зі своїм найменуванням, фірмову торговельну марку і товарний знак.

Товариство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна згідно з законодавством України. Товариство не відповідає за зобов'язаннями акціонерів. Акціонери не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства, тільки в межах акцій, що їм належать [42].

Основним видом економічної діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за КВЕД є 24.20 – Виробництво труб, порожнистих профілів і фінгів зі сталі.

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» виробляє понад 100 типорозмірів продукції, для залізничного та муніципального транспорту. Підприємство спеціалізується на виробництві:

- суцільнокатаних залізничних коліс для локомотивів, пасажирських та вантажних вагонів;
- суцільнокатаних залізничних коліс для вагонів метро діаметром від 650 до 1269 мм;
- бандажів діаметром від 690 до 1260 мм;
- залізничних осей діаметром від 173 до 203,2 мм та довжиною від 2180 до 2266,95 мм;
- залізничних колісних пар [3].

Виробничі потужності підприємства включають в себе: лінії для виробництва, обробки, неруйнівного контролю, остаточної обробки коліс, бандажів та осей; колісопрокатну лінію (діаметр від 700 до 1262 мм); кільцебандажну лінію (діаметр від 650 до 1250 мм); лінію зборки колісних пар.

Майно ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» складають:

- основні засоби та фонди,
- обігові кошти,

- цінні папери,
- інші оборотні та необоротні активи, вартість яких відображається в балансі Товариства.

Джерелами формування майна ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є:

- внески засновників (акціонерів);
- доходи, одержані від реалізації продукції (товарів), робіт, послуг, а також від здійснення інших видів господарської діяльності;
- доходи від цінних паперів;
- кредити, позики, позички у національній та іноземній валюті, товарні кредити;
- капітальні вкладення і дотації з бюджетів;
- майно, придбане в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян у встановленому законодавством порядку;
- інші джерела, не заборонені чинним законодавством України.

Управління ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» і контроль за його діяльністю здійснюють: загальні збори; Наглядова рада; Правління; Ревізійна комісія [42].

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» організовує бухгалтерський облік відповідно до внутрішньої облікової політики, стандартів бухгалтерського обліку, виконує вимоги, встановлені законодавством України, користується єдиними правилами бухгалтерського обліку в товариствах на базі комплексної автоматизації та комп'ютеризації та подає фінансову звітність органам державної влади в порядку, визначеному чинним законодавством.

Фінансовий рік ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» відповідає календарному року та починається 1 січня і закінчується 31 грудня.

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також веде статистичну звітність. Форма та порядок подачі звітності визначаються нормативними документами державних органів.

Річний звіт ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» затверджується загальними зборами відповідно до порядку, встановленого Статутом та актами внутрішнього

регулювання Товариства. Фінансово - господарська діяльність Товариства здійснюється згідно з фінансовим планом.

Середньооблікова чисельність працівників ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» в 2022 році складала 2123 працівники.

Відповідальність за організацію бухгалтерського та податкового обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, своєчасне надання річної інформації і бухгалтерської звітності у відповідні державні органи і відомостей про діяльність ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» – акціонерам, кредиторам, а також за розкриття інформації про Товариство, як емітента цінних паперів, несе Голова Правління Товариства та головний бухгалтер (щодо документів бухгалтерського обліку та фінансової звітності), відповідно до чинного законодавства України.

2.2. Оцінка фінансового стану ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Оцінка фінансового стану ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», базується даних фінансово-господарської діяльності підприємства, викладених у фінансовій звітності. Вона дає змогу виявляти проблемні напрями у діяльності підприємства й досліджувати причини, які їх зумовили [1, 2, 3].

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» володіє, користується та розпоряджається своїм майном відповідно до мети своєї діяльності. Майно підприємства та фінансові ресурси, за рахунок яких воно фінансується, представлені балансі підприємства.

В додатку Б представлена динаміка та структура необоротних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020 - 2022 роки

Дані Додатку Б свідчать, що необоротні активи підприємства складаються з нематеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій, основних засобів, інвестиційної нерухомості, довгострокових фінансових інвестицій, відстрочених податкових активів.

Основні засоби займають найбільшу частку в необоротних активах підприємства - в 2020 році 95,21%, в 2021 році 92,80%, в 2022 році 89,40%. Незавершені капітальні інвестиції складають в необоротних активах в 2020 році 3,02%, в 2021 році 7,04% і в 2022 році 10,36%. Нематеріальні активи складають в необоротних активах лише 0,42% в 2020 році, 0,11% в 2021 році і 0,18% в 2022 році. Інші види необоротних активів займають несуттєву питому вагу.

Взагалі, сума необоротних активів в 2020 році становила 4210606 тис. грн., в 2021 році 3575339 тис. грн., в 2022 році 3423553 тис. грн., та зменшилася за досліджуваний період на 787073 тис. грн., або на 18,69%.

В додатку В представлена динаміка та структура оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020 - 2022 роки

Дані додатку В свідчать, що в структурі оборотних активів підприємства найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги: в 2020 році - 78,72%, в 2021 році - 70,21%, в 2022 році - 70,56%. Вона збільшилася в 2022 році порівняно з 2020 роком на 319938 тис. грн.

Інші види дебіторської заборгованості займають незначну питому вагу в балансі. В дебіторській заборгованості за розрахунками переважає заборгованість за розрахунками за виданими авансами та з бюджетом. Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами в оборотних активах займає від 1,57% в 2020 році до 4,02% в 2022 році. В абсолютному виразі вона збільшилася на 436334 тис. грн., або на 194,12%

За досліджуваний період значно зменшилися запаси підприємства, як в абсолютному значенні, так і в питомій вазі в оборотних активах. Запаси в 2020 році складають 1624761 тис. грн., або 11,36% оборотних активів, в 2021 році 693432 тис. грн., або 4,88% оборотних активів, в 2022 році 985638 тис. грн., або 5,99% оборотних активів. За досліджуваний період вони зменшилися на 639123 тис. грн., або на 32,85%.

Гроші та їх еквіваленти складаються в основному з коштів на рахунках у банках, гроші в касі займають незначну питому вагу. Гроші та їх еквіваленти в

оборотних активах в 2020 році склали 945630 тис. грн., або 6,61%, в 2021 році 620368 тис. грн., або 4,37%, в 2022 році 197664 тис. грн., або 1,2%, отже, вони зменшилися на 747966 тис. грн., або на 20,9%.

Оборотні активи в цілому в 2020 році становили 14307869 тис. грн., в 2021 році 14202570 тис. грн., в 2022 році 16456708 тис. грн., та збільшилися за досліджуваний період на 2148839 тис. грн., або на 115,02%

Таблиця 2.2

Динаміка та структура активу балансу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	абсолютне (+;-)	%
Необоротні активи	4210606	22,74	3575339	20,11	3423533	17,22	-787073	81,31
Оборотні активи	14307869	77,26	14202570	79,89	16456708	82,78	2148839	115,02
Баланс	18518475	100,0	17777909	100,0	19880241	100,0	1361766	107,35

Підсумок активу балансу підприємства в 2020 році становив в 2020 році 18518475 тис. грн., в 2021 році 17777909 тис. грн., в 2022 році 19880241 тис. грн., тобто, збільшився на 7,35%. Зміна активу балансу відбулася за рахунок зменшення необоротних активів на 787073 тис. грн. та збільшення оборотних активів на 2148839 тис. грн. В балансі підприємства питома вага оборотних активів більша, ніж необоротних. Питома вага оборотних активів в балансі підприємства в 2020 році, складає 77,26%, в 2021 році 79,89%, в 2022 році 82,78%. Відповідно, необоротні активи складають в 2020 році 22,74%, в 2021 році 20,11%, в 2022 році 17,22%.

В таблиці 2.3 представлена динаміка та структура власного капіталу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020-2022 роки

З таблиці 2.3 видно, що найбільшу питому вагу у власному капіталі підприємства займає нерозподілений прибуток.

Таблиця 2.3

Динаміка та структура власного капіталу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютн е (+;-)	%
Зареєстрований (пайовий) капітал	100000	2,14	100000	1,88	100000	2,30	0,00	100,00
Капітал у дооцінках	595827	12,74	1283897	24,15	1124069	25,86	528242	188,66
Додатковий капітал	159851	3,42	159171	2,99	158255	3,64	-1596	99,00
Резервний капітал	19993	0,43	19993	0,38	19993	0,46		100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3800557	81,27	3753418	70,60	2944373	67,74	-856184	77,47
Усього власний капітал	4676228	100,0	5316479	100,0	4346690	100,0	-329538	92,95

Його сума та питома вага у власному капіталі зменшується. В 2020 році він складав 3800557 тис. грн., або 81,27%, в 2021 році 3753418 тис. грн., або 70,6%, в 2022 році 2944373 тис. грн., або 67,74%. За досліджуваний період він зменшився на 856184 тис. грн, або на 22,523%. Капітал у дооцінках є другим за питомою вагою у власному капіталі підприємства і значно збільшується в динаміці. В 2020 році він становить 595827 тис. грн., або 12,74%, в 2021 році . 1283897 тис. грн., або 24,15%, в 2022 році , 1124069 тис. грн., або 25,86%, та збільшився на 188,66%. Додатковий капітал складає у власному капіталі біля 3%, та зменшився за період 2020-2022 років на 1%. Сума зареєстрованого капіталу підприємства є постійною, та складає 100000 тис. грн.

Незначною є сума резервного капіталу підприємства, вона складає менше одного відсотка від власного капіталу і є незмінною.

Динаміка та структура довгострокових зобов'язань та забезпечень ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020-2022 роки представлена в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

**Динаміка та структура довгострокових зобов'язань та забезпечень ПАТ
«ІНТЕРПАЙП НТЗ»**

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0,00	262224	7,95	15689	0,45	15689	-
Довгострокові кредити банків	0	0,00	0	0,00	1378865	39,81	1378865	-
Інші довгострокові зобов'язання	2549621	77,70	2359842	71,58	1623689	46,88	-925932	63,68
Довгострокові забезпечення	731590	22,30	674872	20,47	445184	12,85	-286406	60,85
Усього довгострокові зобов'язання і забезпечення	3281211	100,0	3296938	100,0	3463427	100,0	182216	105,55

З таблиці 2.4 видно, що довгострокові зобов'язання і забезпечення на підприємстві складаються з інших довгострокових зобов'язань та довгострокових забезпечень. Довгострокові зобов'язання є більшими за питомою вагою та складають відповідно в 2020 році 2549621 тис. грн., в 2021 році 2359842 тис. грн., в 2022 році 1623689 тис. грн., та зменшилися на 36,32%.

Динаміка та структура поточних зобов'язань та забезпечень ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020-2022 роки представлена в таблиці 2.5

З таблиці 2.5. видно, що поточні зобов'язання і забезпечення підприємства в основному складаються з поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (які займають від 22,48% в 2020 році до 25,45% в 2022 році), поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами (які займають від 32,91% в 2020 році до 17,7% в 2022 році), та інших поточних зобов'язань (які займають від 31,62% в 2020 році до 42,64% в 2022 році). Поточні

зобов'язання і забезпечення підприємства збільшилися в динаміці на 1509088 тис. грн., або на 14,29%.

Таблиця 2.5
Динаміка та структура поточних зобов'язань та забезпечень ПАТ
«ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютн е (+;-)	%
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	2374514	22,48	2290836	25,00	3071688	25,45	697174	129,36
за товари, роботи, послуги	982780	9,31	834872	9,11	1362518	11,29	379738	138,64
за розрахунками з бюджетом	20459	0,19	20782	0,23	4591	0,04	-15868	22,44
розрахунками зі страхування	8177	0,08	6518	0,07	2640	0,02	-5537,00	32,29
розрахунками з оплати праці	31088	0,29	25576	0,28	12074	0,10	-19014	38,84
Поточні забезпечення	329335	3,12	317395	3,46	332622	2,76	3287	101,00
поточна кредиторська заборгованість за: одержаними авансами	3475421	32,91	2126459	23,20	2136847	17,70	-1338574	61,48
Інші поточні зобов'язання	3339262	31,62	3542054	38,65	5147144	42,64	1807882	154,14
Усього поточні зобов'язання і забезпечення	10561036	100,0	9164492	100,0	12070124	100,0	1509088	114,29

Динаміка та структура пасиву балансу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020 - 2022 роки представлена в таблиці 2.6.

Аналізуючи пасив балансу, представлений в таблиці 2.6, за обсягом та співвідношенням його розділів в цілому, зазначимо, що в пасиві найбільшу питому

вагу займають поточні зобов'язання і забезпечення.

Таблиця 2.6

Динаміка та структура пасиву балансу ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
Власний капітал	4676228	25,25	5316479	29,90	4346690	21,86	-329538	92,95
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	3281211	17,72	3296938	18,55	3463427	17,42	182216	105,55
Поточні зобов'язання і забезпечення	10561036	57,03	9164492	51,55	12070124	60,71	1509088	114,29
Баланс	18518475	100	17777909	100	19880241	100	1361766	107,35

В 2020 році вони складають 10561036 тис. грн., або 57,03%, в 2021 році 9164492 тис. грн., або 51,55%, в 2022 році 12070124 тис. грн., або 60,71% пасиву. В 2022 році, порівняно з 2020 роком вони збільшилися на 1509088,00 тис. грн., або на 14,29%.

Власний капітал в 2020 році складає 4676228 тис. грн., або 25,25%, в 2021 році 5316479 тис. грн., або 29,90%, в 2022 році 4346690 тис. грн., або 21,86% пасиву, в 2022 році, порівняно з 2020 роком він зменшився на -329538, тис. грн., або на 7,75%.

Довгострокові зобов'язання та забезпечення складають в 2020 році складають 3281211 тис. грн., або 17,72 %, в 2021 році 3296938 тис. грн., або 18,55 %, в 2022 році 3463427 тис. грн., або 17,42 %. В 2022 році, порівняно з 2020 роком вони збільшилися на 182216,00 тис. грн., або на 5,55%. Показники підсумку пасиву балансу, аналогічні підсумкам активу, які були проаналізовані вище.

Розглянемо показники ліквідності, які показують, як швидко можна перетворити актив на гроші, не втративши його ринкову вартість.

В таблиці 2.7 представлені показники ліквідності підприємства.

Таблиця 2.7

Показники ліквідності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	Нормативне значення	Оптимальне значення	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
						абсолютне (+;-)	%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	більше 0,2	0,2-0,3	0,0895	0,0677	0,0164	-0,0732	18,29
Коефіцієнт термінової ліквідності	більше 0,5	0,7-0,8	1,20	1,47	1,28	0,08	106,73
Коефіцієнт загальної ліквідності	більше 1	2,0-2,5	1,35	1,55	1,36	0,01	100,64
Коефіцієнт ліквідності запасів	за планом	за планом	0,15	0,08	0,08	-0,07	53,08
Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках	за планом	за планом	1,11	1,40	1,26	0,15	113,84
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	за планом	за планом	0,39	0,23	0,23	-0,15	59,86
Коефіцієнт мобільності активів	більше 0,5	більше 0,5	0,77	0,80	0,83	0,06	107,14
Коефіцієнт співвідношення активів	за планом	більше 1	3,40	3,97	4,81	1,41	141,46

Дані таблиці 2.7 свідчать, що за досліджуваний період коефіцієнт абсолютної ліквідності, який показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена негайно (за рахунок поточних фінансових інвестицій та грошей та їх еквівалентів) на дату складання звітності, значно менше нормативного значення. В 2020 році він становить 0,0895, і погіршується в динаміці до 0,0677 в 2021 році та 0,0164 в 2022 році.

Коефіцієнт термінової ліквідності, який показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена за рахунок поточних

фінансових інвестицій, готівки та очікуваних надходжень від погашення усіх видів дебіторської заборгованості, більше нормативного значення і складає в 2020 році 1,2, в 2021 році 1,47, в 2020 році 1,282 він незначно покращився в динаміці на 0,08 пункти.

Коефіцієнт загальної ліквідності який показує, в якій мірі усі поточні активи покривають поточні зобов'язання підприємства, вище нормативного значення, хоча не досягає оптимального значення. Він складає в 2020 році 1,35, в 2021 році 1,55, в 2020 році 1,36 і дещо покращився в динаміці.

Коефіцієнт ліквідності запасів, який показує, яка частина поточної кредиторської заборгованості погашається за рахунок запасів, зменшується від 0,15 в 2000 році до 0,08 в 2022 році.

Коефіцієнт ліквідності коштів у розрахунках, який показує, яка частина поточних зобов'язань буде погашена за рахунок очікуваних коштів від дебіторів, збільшується від 1,11 в 2020 році до 1,26 в 2020 році.

Кредиторська заборгованість на підприємстві значно менше за дебіторську, що свідчить про недосконалу кредитну політику підприємства.

Коефіцієнт мобільності активів, який показує, яку частку в активах підприємства займають оборотні активи, більше нормативу і збільшується в динаміці. Коефіцієнт співвідношення активів, який показує рівень співвідношення між оборотними та необоротними активами підприємства, більше нормативу і покращується в динаміці.

Таким чином, більшість показників ліквідності, крім показника абсолютної ліквідності підприємства відповідають нормативам, та мають позитивну динаміку. В той же час, суттєве переважання дебіторської заборгованості над кредиторською, в основному за рахунок великого обсягу дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, свідчить про проблеми в управлінні заборгованістю підприємства і відволікання оборотних активів підприємства у дебіторську заборгованість (тобто, ми продукцію відгрузили, а коштів за продукцію не отримали. Правильним є приблизно рівне співвідношення між

кредиторською та дебіторською заборгованістю, або переважання кредиторської заборгованості.

Раціональна структура фінансових ресурсів підприємства є гарантією стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення. Фінансова стійкість підприємства залежить від наявності у нього достатнього обсягу власних фінансових ресурсів, тобто, власного капіталу.

Для забезпечення фінансової стабільності функціонування підприємства у перспективі необхідно визначати конкретний рівень фінансової стійкості та здійснювати її кількісну оцінку. Кожне підприємство має визначити межу своєї фінансової стійкості, обґрунтувати методичні підходи до визначення фінансової стійкості, особливо в умовах економічної кризи.

Недостатня фінансова стійкість підприємства може призвести до його неплатоспроможності, а надлишкова — сприятиме створенню «зайвих» запасів та резервів, у зв'язку з чим зростуть витрати на їх утримання, спостерігатиметься недоотримання прибутку та гальмування темпів економічного розвитку підприємства.

В таблиці 2.8 наведено показники фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.8

Показники фінансової стійкості ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Найменування показника	Оцінка показника	2020	2021	2022	Відхил (+;-) 2022 р. від 2020 р.
Коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	>0,5	0,253	0,299	0,219	-0,034
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,747	0,701	0,781	0,034
Коефіцієнт фінансової залежності	<2,0	3,96	3,34	4,57	0,61
Коефіцієнт фінансування	>0,1	0,34	0,43	0,28	-0,06
Коефіцієнт заборгованості	<0,1	2,96	2,34	3,57	0,61
Коефіцієнт маневреності	>0,5	0,06	0,55	0,52	0,46
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	за пл.	0,43	0,14	0,22	-0,21
Коефіцієнт інвестування	за пл.	1,17	1,60	1,42	0,25
Коефіцієнт фінансової стійкості 1	за пл.	0,43	0,48	0,39	-0,04
Коефіцієнт фінансової стійкості 2	за пл.	0,44	0,58	0,36	-0,08

З таблиці 2.8 видно, що коефіцієнт автономії, характеризує частку власного капіталу у загальній вартості майна. Він повинен бути більше 0,5. Якщо в 2020 році він становив 0,253, та в 2021 році - 0,299, а в 2020 році. Отже, коефіцієнт автономії, не відповідає нормативу та майже не змінюється в динаміці.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу, визначається як відношення суми довгострокових зобов'язань і забезпечень та поточних зобов'язань та забезпечень до пасиву балансу. Він характеризує ступінь участі позикового капіталу у формуванні активів. Цей коефіцієнт повинен бути менше 0,5, але він не відповідає нормативу і майже не змінюється.

Коефіцієнт фінансової залежності, який визначається як відношення суми пасивів до власного капіталу, повинен бути менше 2, він не відповідає нормативу та збільшується в динаміці, тобто тенденція зміни негативна.

Коефіцієнт фінансування, визначається як відношення власного капіталу до суми довгострокових зобов'язань і забезпечень та поточних зобов'язань та забезпечень. Він характеризує, яка частина діяльності підприємства фінансується власним капіталом. Він відповідає нормативу та покращується в динаміці.

Коефіцієнт заборгованості, визначається як відношення суми довгострокових зобов'язань і забезпечень та поточних зобов'язань та забезпечень до власного капіталу. Він показує, яка частина діяльності підприємства фінансується за рахунок позикового капіталу. Він не відповідає нормі та має тенденцію до погіршення.

Коефіцієнт маневреності визначається як відношення оборотних активів, зменшених на суму поточних зобов'язань до власного капіталу. Він показує, яка частина власного капіталу вкладена у найбільш мобільні активи. Цей коефіцієнт на підприємстві відповідає нормативному значенню та покращився в динаміці.

Коефіцієнт фінансової стійкості 1 характеризує частку стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі. Він визначається як відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань та забезпечень до пасиву балансу. Протягом досліджуваного періоду цей коефіцієнт незначно зменшується.

Коефіцієнт фінансової стійкості 2, показує, яка частина поточних зобов'язань може бути погашена власним капіталом. Він визначається, як відношення власного капіталу до поточних зобов'язань та забезпечень і, незначно зменшується.

Таким чином, підприємство не можна вважати фінансово стійким. Більшість показників фінансової стійкості не відповідають встановленим нормативам, деякі з них погіршуються в динаміці.

Ефективність використання оборотних активів представлена в Додатку Д.

Дані додатку Д свідчать, що на підприємстві ефективність використання оборотних активів в цілому погіршилася: оборотність в днях в 2022 році, порівняно з 2020 роком уповільнилася на 84,4 дня, а кількість оборотів зменшилася на 0,1 обороти. На погіршення показників оборотності оборотних активів вплинули негативні тенденції в оборотності коштів у розрахунках.

Кошти у розрахунках займають значно більшу питому вагу в активах, ніж інші їх види, тому, не дивлячись на покращення оборотності грошових коштів та запасів, оборотність оборотних активів в цілому уповільнилася. В результаті уповільнення оборотності підприємство фактично вимушено залучати додаткові оборотні активи. Оскільки з кожним роком збільшується збитковість підприємства, рентабельність оборотних активів має від'ємне значення та зменшується в динаміці.

Ділова активність підприємства – це його спроможність за визначеної структури балансу формувати грошові надходження у вигляді виручки.

Аналіз ділової активності дає можливість визначити якість використання підприємством вкладених в активи фінансових ресурсів через визначення кількості оборотів, які роблять гроші, вкладені у відповідні групи активів, а також визначені джерела фінансування (коефіцієнти обертання або оборотності), та кількості днів, протягом якої відбувається один оборот (період обороту). Цей аналіз частково вказує на ефективність використання вкладених у підприємство

коштів та допомагає відповісти на питання, за рахунок яких складових існує можливість підвищити результативність діяльності підприємства.

Показники ділової активності підприємства представлено в додатку Е.

Дані додатку Е свідчать, що чистий дохід, тобто виручка від реалізацій продукції, за досліджуваний період зменшилися на 13,59%, середній розмір капіталу, тобто сума в'язу пасаву балансу зменшилася на 3,99%, середній розмір власного капіталу збільшився на 3,31%. Середній розмір власного оборотного капіталу (власний капітал- необоротні активи) – збільшився на 159,27%. Середній розмір дебіторської заборгованості збільшився на 10,48%, а запасів - зменшився на 49,97%. Середній розмір кредиторської заборгованості зменшився на 4,94%. В 2022 році підприємство мало незначний (якщо приймати до уваги обороти підприємства) чистий прибуток. Фінансовий результат діяльності підприємства по підсумках 2021 та 2022 року є від'ємним.

Коефіцієнт оборотності капіталу зменшується. Оборотність дебіторської заборгованості уповільнилася на 132,14 днів, тобто, на 27,85%, а оборотність запасів прискорилося на 27,23 днів, отже, тривалість операційного циклу уповільнилася на 104,91 дня, оборотність кредиторської заборгованості

Оборотність кредиторської заборгованості збільшилася на 4,61 дні, а оборотність власного капіталу уповільнилася на 127,74 дні. Тривалість фінансового циклу майже не змінилась, період коупності власного капіталу зменшився на 208,10 дні, коефіцієнт сталості економічного росту від'ємний.

Таким чином, окремі показники ділової активності мають позитивну динаміку, а окремі – негативну. Значення показників оборотності узагальнюється в показниках тривалості виробничого циклу, яка уповільнилася на 4,61 дні та тривалості фінансового циклу, яка майже не змінилась. Також визначальне значення має зменшення чистого доходу та наявність збінків в діяльності підприємства. Отже ділова активність підприємства незначно погіршилася.

2.3 Оцінка фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Інформація для оцінки фінансових результатів діяльності міститься у Звіті про фінансові результати, який оприлюднюється підприємством в складі фінансової звітності. В цьому звіті міститься неупереджена, повна та правдива інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, сукупний дохід підприємства за звітний період [1, 2, 3].

В Додатку Ж представлений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

З Додатку Ж видно, що чистий дохід від реалізації продукції підприємства зменшився з 9470237 тис. грн. в 2020 році до 8183093 тис. грн. в 2022 році, тобто на 1287144 тис. грн., або на 13,59%. Собівартість реалізованої продукції зменшилася з 6803259 тис. грн. в 2020 році до 7486179 тис. грн., в 2022 році, тобто на 661505 тис. грн., або на 9,72%. Оскільки виручка від реалізації падала швидшими темпами, ніж відбувалося зменшення собівартості продукції, відбулося зменшення валового прибутку. Валовий прибуток зменшився з 2666978 тис. грн. в 2020 році до 2041339 тис. грн., в 2022 році, тобто на 625639 тис. грн., або на 23,46%.

Інші операційні доходи підприємства зменшилися з 2628322 тис. грн. в 2020 році до 2467827 тис. грн. в 2022 році, тобто на 160495 тис. грн., або на 6,11%. Адміністративні витрати зменшилася з 287846 тис. грн. в 2020 році до 228644 тис. грн. в 2022 році, тобто на 59202 тис. грн., або на 20,57%. Витрати на збут збільшилися з 638686 тис. грн. в 2020 році до 866300 тис. грн. в 2022 році, тобто на 227614 тис. грн., або на 35,64%. Інші операційні витрати зменшилися з 2129250 тис. грн. в 2000 році до 1641640 тис. грн. в 2022 році, тобто на 487610 тис. грн., або на 22,9%.

Від операційної діяльності підприємство в 2020 році мало прибуток 2239518 тис. грн., в 2021 році збиток -237307 тис. грн., а в 2022 році підприємство знову мало операційний прибуток 1772582 тис. грн. Отже, прибуток від операційної

діяльності скоротився на 466936 тис. грн.

Інші доходи підприємства зменшилися з 673765 тис. грн. в 2020 році до 191333 тис. грн. в 2022 році, тобто на 482432 тис. грн., або на 71,6%. Фінансові витрати збільшилися з 534869 тис. грн. в 2020 році до 537662 тис. грн. в 2022 році, тобто на 2793 тис. грн., або на 0,52%. Втрати від участі в капіталі зменшилися з 120 тис. грн. в 2020 році до 60 тис. грн. в 2022 році, тобто на 60 тис. грн., або на 50%. Інші витрати збільшилися з 2315250 тис. грн. в 2000 році до 2906673 тис. грн. в 2022 році, тобто на 591423 тис. грн., або на 25,54%.

Фінансовий результат до оподаткування в 2020 році був позитивним та склав 63044 тис. грн., а в 2021 та 2022 роках – негативним відповідно 377234 тис. грн. та 1480480 тис. грн., тобто він зменшився на 1543524 тис. грн.

Стосовно податку на прибуток, зазначимо, що він відображається у фінансовій звітності відповідно до діючих положень Податкового Кодексу України. Податок на прибуток включає поточний податок та відстрочений податок і визнається у прибутках та збитках. В 2020 році витрати з податку на прибуток склали 40139 тис. грн., в 2021 році підприємство мало витрати з податку на прибуток 109178 тис. грн., а в 2022 році витрати з податку на прибуток були 246536 тис. грн. Отже, в 2020 році підприємство мало чистий прибуток 22905 тис. грн., в 2021 році чистий збиток 486412 тис. грн., в 2022 році чистий збиток 1233944 тис. грн.

Таким чином, фінансовий стан підприємства за період 2020-2022 років суттєво погіршився. Валовий прибуток зменшився на 625639 грн. за рахунок таких чинників: зменшення чистого доходу від реалізації продукції на суму 1287144 тис. грн. та зменшення собівартості продукції лише на 661505 тис. грн. Значення валового прибутку було найбільшим в 2020 році, а найменшим в 2021 році.

Інші операційні доходи та витрати були найбільшими в 2021 році, Незначна сума валового прибутку та переважання інших операційних витрат над доходами, призвели до формування від’ємного фінансового результату від операційної

(тобто, основної) діяльності в 2021 році.

В 2020 та 2022 роках інші операційні витрати також перевищували інші операційні доходи, але, завдяки значним сумам валового прибутку, фінансовий результат від операційної діяльності був позитивним.

На подальше зменшення фінансового результату вплинули негативні тенденції зміни фінансових доходів та витрат. Найбільшим перевищення фінансових витрат над доходами було в 2020 та 2022 роках. Але, якщо в 2020 році все ж вдалося отримати позитивний фінансовий результат до оподаткування, то в 2021 та 2022 роках підприємства мало збитки. При чому особливо негативно від'ємна різниця між фінансовими витратами і доходами вплинула на фінансовий результат в 2022 році.

В кінцевому підсумку, якщо в 2020 році підприємство мало 22905 тис. грн. чистого прибутку, то в 2022 році - воно мало 1233944 тис. грн. чистих збитків.

Сукупний дохід підприємства в 2020 році був від'ємним, та склав -1786 тис. грн., в 2021 позитивним, та склав 201658 тис. грн., в 2022 році - неативним, та склав -1393772 тис. грн. Він зменшився протягом 2020-2022 років на 1391986 тис. грн.

Структура доходів підприємства представлена в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Структура доходів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	абсолютне (+;-)	%
Чистий дохід від реалізації продукції	9470237	74,15	8225588	61,58	8183093	75,47	-1287144	86,41
Інші операційні доходи	2628322	20,58	4390045	32,87	2467827	22,76	-160495	93,89
Інші доходи	673765	5,28	741127	5,55	191333	1,76	-482432	28,40
Всього, доходи	12772324	100,0	13356760	100,0	10842253	100,0	-1930071	84,89

З таблиці 2.9 видно, що в структурі доходів підприємства найбільшу питому вагу має чистий дохід від реалізації продукції. В 2020 році він складає 74,15% , в 2021 році 61,58%, в 2022 році 75,47%. Другими за питомою вагою є операційні доходи. В 2020 році вони складають 20,58% , в 2021 році 32,87%, в 2022 році 22,76%. Інші доходи займають найменшу питому вагу в структурі доходів і складають відповідно в 2020 році 5,28%, в 2021 році 5,55%, в 2022 році 1,76%.

Структура витрат підприємства представлена в таблиці 2.10

Таблиця 2.10

Структура витрат ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	абсолютне (+;-)	%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6803259	53,53	7486179	54,51	6141754	49,84	-661505	90,28
Адміністративні витрати	287846	2,26	311666	2,27	228644	1,86	-59202	79,43
Витрати на збут	638686	5,03	631535	4,60	866300	7,03	227614	135,64
Інші операційні витрати	2129250	16,75	4423560	32,21	1641640	13,32	-487610	77,10
Фінансові витрати	534869	4,21	464085	3,38	537662	4,36	2793	100,52
Втрати від участі в капіталі	120	0,00	186	0,00	60	0,00	-60	50,00
Інші витрати	2315250	18,22	416783	3,03	2906673	23,59	591423	125,54
Всього, витрати	12709280	100,0	13733994	100,0	12322733	100,0	-386547	658,51

З таблиці 2.10 видно, що в структурі витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції. В 2020 році її питома вага у витратах складає 53,53%, в 2021 році 54,51%, в 2022 році 49,84%. Другими за питомою вагою в різні періоди були інші операційні витрати та інші витрати. Питома вага інших операційних витрат у витратах підприємства в 2020 році складає 16,75%, в 2021

році 32,21%, в 2022 році 13,32%. Інші витрати складають в 2020 році 18,22%, в 2021 році 3,03%, в 2022 році 23,59%.

Інші види витрат є значно меншими за питомою вагою. Витрати на збут складають в структурі витрат в 2020 році 5,03%, в 2021 році 4,6%, в 2022 році 7,03%. Фінансові витрати складають в 2020 році 4,21%, в 2021 році 3,38,6%, в 2022 році 4,36%. Адміністративні витрати складають в 2020 році 2,26%, в 2021 році 2,27%, в 2022 році 1,86%. Втрати від участі в капіталі підприємства займають найменшу питому вагу в структурі витрат.

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є багатoproфільним підприємством, його основним видом діяльності є виробництво та реалізація сталевих труб, суцільнокатаних коліс, бандажів, осей.

Продукцію підприємства можна об'єднати в три групи: трубна продукція, колісна продукція, інша реалізація:

- до трубної продукції відносяться труби сталеві безшовні гарячочодеформовані, труби обсадні та муфти до них, труби сталеві холоднодеформовані загального призначення та труби високої точності, труби підшипникові.

- до колісної продукції відносяться суцільнокатані залізничні колеса.

- до іншої продукції відносяться залізничні бандажі, залізничні осі та осьова заготівля.

В таблиці 2.11 представлено динаміку та структуру чистого доходу від реалізації за видами продукції підприємства.

З таблиці 2.11 видно, що протягом 2020-2022 років найбільшу частину виручки підприємство отримувало від реалізації колісної продукції: в 2020 році 59,66%, в 2021 році 78,4%, в 2022 році 60,77%. Другою за питомою вагою в 2020 та 2021 роках була реалізація трубної продукції, відповідно 33,78% та 17,2%. Але в 2022 році реалізації трубної продукції взагалі не було. Інша реалізація складала в 2020 році 6,56%, в 2021 році 4,4%, в 2022 році вона збільшилася до 39,23%.

Таблиця 2.11

**Чистий дохід від реалізації за видами продукції ПАТ «ІНТЕРПАЙП
НТЗ»**

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	Сума, тис. грн.	%	абсолютне (+;-)	%
Реалізація трубної продукції	3198880	33,78	1414882	17,20	-	-	-3198880	0,00
Реалізація колісної продукції	5649796	59,66	6448613	78,40	4972771	60,77	-677025	88,02
Реалізація іншої продукції	621561	6,56	362093	4,40	3210322	39,23	2588761	516,49
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9470237	100,0	8225588	100,0	8183093	100,0	-1287144	86,41

В абсолютному виразі в 2022 році, порівняно з 2020 роком, реалізація трубної продукції знизилася на 3198880 тис. грн., тобто «до нуля» (вона зовсім не реалізовувалася), скоротилося також виробництво колісної продукції на 677025 тис. грн., або на 11,98%. В той же час, реалізація іншої продукції збільшилася на 2588761 тис. грн., або на 416,49%. В цілому, відбулося скорочення чистого доходу на 13,59%.

Стосовно ринків збуту зазначимо, що вони протягом досліджуваного періоду суттєво скоротилися. Якщо в 2020 – 2021 роках ринками збуту були Україна, країни Євросоюзу, країни СНД, країни далекого зарубіжжя (США, країни Латинської Америки, Близького сходу та південно-Східної Азії), то в 2022 році в основному продукція реалізовувалася в Україні та в країнах Євросоюзу.

В Україні найбільшими споживачами продукції ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є промислові підприємства, підприємства машинобудування, комунальної сфери,

будівництва, залізничного транспорту. Основними покупцями залізничних коліс є «Укрзалізниця». Покупцями трамвайних коліс, бандажів метро є Міськелектротранс та підприємства з ремонту рухомого складу міського залізничного транспорту України.

Стосовно експорту зазначимо, що ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» в 2020 та 2021 роках було провідним підприємством України за обсягами експорту сталевих труб та коліс в країни далекого зарубіжжя. Частка експорту в загальному обсязі продажів складала в 2021 році 68,3%. Найбільшим попитом на зовнішньому ринку в 2021 році користувалися осі та осьова заготівля, колісні пари, труби підшипникові, труби холоднодеформовані, колеса.

В 2022 році частка експорту в загальному обсязі продажів підприємства складала 77,2%, в тому числі експорт осей, осьової заготівлі та колісних пар складала 26% від загального обсягу продажів, а експорт коліс – відповідно 51%.

Керівництво застосовує комплексні заходи щодо зміцнення існуючих та розвитку нових форм співпраці з постачальниками та замовниками як в Україні, так і за кордоном.

Собівартість реалізованої продукції в розрізі трубної, колісної та іншої продукції представлена в таблиці 2.12.

З таблиці 2.12 видно, що в 2020 році собівартість реалізованої продукції склала 6803259 тис. грн., в т.ч. собівартість реалізованої трубної продукції – 2599955 тис. грн., або 38,22%, колісної продукції 3550920 тис. грн., або 52,19%, іншої продукції 652384 тис. грн., або 9,59%. В 2021 році собівартість реалізованої продукції склала 7486179 тис. грн., в т.ч. собівартість реалізованої трубної продукції – 1311325 тис. грн., або 17,52%, колісної продукції 5825644 тис. грн., або 77,82%, іншої продукції 349210 тис. грн., або 4,66%. В 2022 році собівартість реалізованої продукції склала 6141754 тис. грн., в т.ч. собівартість реалізованої колісної продукції 3835953 тис. грн., або 62,46%, іншої продукції 2305801 тис. грн., або 37,54%.

Таблиця 2.12

**Собівартість реалізованої продукції за видами продукції ПАТ
«ІНТЕРПАЙП НТЗ»**

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис.грн.	%	Сума, тис.грн.	%	Сума, тис.грн.	%	абсолютне (+;-)	%
Собівартість реалізованої трубної продукції	2599955	38,22	1311325	17,52	-	-	-2599955	0,00
Собівартість реалізованої колісної продукції	3550920	52,19	5825644	77,82	3835953	62,46	285033	108,03
Собівартість реалізованої іншої продукції	652384	9,59	349210	4,66	2305801	37,54	1653417	353,44
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6803259	100,00	7486179	100,00	6141754	100,00	-661505	90,28

Собівартість реалізованої колісної продукції збільшилася в 2022 році, порівняно з 2020 роком на 8,03%, а іншої продукції – на 253,44%. Собівартість продукції по підприємству знизилася на 9,72% внаслідок того, що в 2022 році на підприємстві було призупинено виробництво трубної продукції і витрат на її виробництво не було.

Таким чином, протягом 2020-2022 років найбільшу питому вагу в структурі собівартості реалізованої продукції займали витрати на виробництво та реалізацію колісної продукції, другою за питомою вагою в 2020, 2021 роках була трубна продукція, але її виробництво в 2022 році призупинилося. Інша продукція, яка займала незначну питому вагу в собівартості реалізованої продукції, в 2022 році, суттєво зросла як в абсолютному виразі, так і за питомою вагою в структурі загальної собівартості реалізованої продукції.

Формування фінансового результату до оподаткування з деталізацією показника валового прибутку в розрізі трубної, колісної та іншої продукції представлено в таблиці 2.13

Таблиця 2.13

Формування фінансового результату до оподаткування з деталізацією показника валового прибутку за видами продукції ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», тис. грн.

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
				абсолютне (+;-)	%
Валовий прибуток (збиток) від реалізації трубної продукції	598925	103557		-598925	0,00
Валовий прибуток (збиток) від реалізації колісної продукції	2098876	622969	1136818	-962058	54,16
Валовий прибуток (збиток) від реалізації іншої продукції	-30823	12883	904521	935344	-2934,57
Всього, валовий прибуток (збиток)	2666978	739409	2041339	-625639	76,54
Інші операційні доходи/витрати чисті	-427460	-976716	-268757	158703	62,87
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	2239518	-237307	1772582	-466936	79,15
Фінансові витрати/доходи, чисті	-534869	-464085	-537662	-2793	100,52
Інші доходи/витрати, чисті	-1641605	324158	-2715400	-1073795	165,41
Фінансовий результат до оподаткування прибуток (збиток)	63044	-377234	-1480480	-1543524	-2348,33

З таблиці 2.13 видно, що основні обсяги валового прибутку в 2020, 2021, 2022 роках підприємство отримало від реалізації колісної продукції. У відсотках ці показники відповідно складають 78,7%, 84,25% та 55%. Другою за питомою вагою в 2020,2021 роках була трубна продукція, прибуток від її реалізації складав у валовому прибутку підприємства відповідно 22,46% та 14,01%. Як було сказано раніше, виробництво трубної продукції в 2022 році було призупинено. В 2022 році майже половина валового прибутку, а саме, 44,31% було отримано від іншої реалізації.

Інші операційні доходи/витрати чисті – це показник, який розраховується шляхом зменшення суми операційних доходів та суму операційних витрат. Як видно з таблиці, в 2020, 2021, 2022 роках інші витрати перевищували інші доходи, що негативно впливало на фінансові результати від операційної діяльності.

Фінансові витрати/доходи чисті розраховуються шляхом зменшення фінансових доходів на суму фінансових витрат. Як видно з таблиці, в 2020, 2021, 2022 роках фінансові витрати перевищували фінансові доходи, що також зменшило фінансові результати.

Інші доходи/витрати чисті – розраховуються шляхом зменшення суми інших доходів на суму інших витрат. Цей показник в 2020 році був негативним та зменшив прибуток підприємства, в 2021 році був позитивним та дещо зменшив збитки підприємства, а в 2022 році також був негативним та збільшив збитки.

Елементи операційних витрат підприємства представлені в таблиці 2.14

Таблиця 2.14

Елементи операційних витрат ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Назва статті	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
Матеріальні затрати	7758747	78,70	6461339	50,27	4218690	69,45	-3540057	54,37
Витрати на оплату праці	687753	6,98	573210	4,46	419823	6,91	-267930	61,04
Відрахування на соціальні заходи	156827	1,59	125121	0,97	91944	1,51	-64883	58,63
Амортизація	441848	4,48	295978	2,30	302613	4,98	-139235	68,49
Інші операційні витрати	813866	8,26	5397292	41,99	1041122	17,14	227256	127,92
Разом	9859041	100,00	12852940	100,00	6074192	100,00	-3784849	61,61

З таблиці 2.14 видно, що в структурі операційних витрат найбільшу питому вагу займають матеріальні витрати. В 2020 році 78,7%, в 2021 році 50,27%, в 2022 році – 69,45%.

Абсолютна величина прибутку підприємства не дає уявлення про результативність його діяльності. Для дослідження ефективності роботи підприємства визначимо його рентабельність. В загальному вигляді показник рентабельності представляє собою співвідношення між прибутком до оподаткування, або чистим прибутком (залежно від виду обчислюваних показників) до виручки або певних видів ресурсів, капіталу. Показник рентабельності свідчить, скільки гривень прибутку припадає на гривню виручки, вартості основних засобів, виробничих ресурсів, капіталу і т. ін.

Рентабельність продажу - прибуток на 1 гривню виручки від реалізації продукції). Рентабельність витрат характеризує ефективність витрат виробництва (собівартості продукції), яка випускається підприємством. Рентабельність виробничих ресурсів характеризує прибутковість підприємства відносно виробничих ресурсів, які є в розпорядженні підприємства. Вона показує, скільки прибутку приходиться на 1 грн. виробничих ресурсів.

Рентабельність трудових ресурсів - сума прибутку на гривню витрат на оплату праці. Рентабельність всіх ресурсів (рентабельність сукупності виробничих ресурсів та витрат на оплату праці).

Показники рентабельності основних засобів і оборотних активів показують, скільки прибутку отримано на 1 грн. основних засобів, або оборотних активів підприємства.

Рентабельність сукупних активів характеризує ефективність використання всього наявного майна підприємства.

Ефективність використання власного та позикового капіталу підприємства показує, скільки прибутку отримано на 1 грн. власного або позикового капіталу.

Оцінка рентабельності підприємства представлена в таблиці 2.15.

Дані таблиці 2.15 свідчать, що показники рентабельності в 2020 році є низькими, а в 2021 та 2022 роках взагалі мають від'ємне значення. Показники збитковості підприємства в 2022 році є гіршими, ніж в 2021 році.

Таблиця 2.15

Рентабельність ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
				абсолютне (+;-)	%
Середній розмір майна, тис. грн.	19611460	18148192	18829075	-782385	96,01
Середній розмір власного капіталу тис. грн.	4676786	4996354	4831585	154799	103,31
Середній розмір позикового капіталу тис. грн.	12063991	9862764	10617308	-1446683	88,01
Середній розмір власного оборотного капіталу тис. грн.	808598	1217765	896864	88266	110,92
Середній розмір авансованого капіталу тис. грн.	15446900	12956649	15932915	486015	103,15
Середній розмір матеріальних оборотних активів тис. грн.	1678068	1159097	839535	-838533	50,03
Середній розмір основних засобів тис. грн.	3727564	3663382	3189273	-538291	85,56
Вартість виробничих ресурсів тис. грн.	5405632	4822479	4028808	-1376824	74,53
Вартість господарських ресурсів тис. грн.	5397210	4813947	4021777	-1375433	74,52
Виручка від реалізації тис. грн.	9470237	8225588	8183093	-1287144	86,41
Витрати тис. грн.	-6803259	-7486179	-6141754	661505	90,28
Прибуток (збиток) до оподаткування тис. грн.	63044	-377234	-1480480	-1543524	-2348,33
Чистий прибуток (збиток) тис. грн.	22905	-486412	-1233944	-1256849	-5387,23
Рентабельність (збитковість), %					
Продажу	0,67	-4,59	-18,09	-18,76	-2717,70
Основних засобів	1,69	-10,30	-46,42	-48,11	-2744,68
Оборотних активів	3,76	-32,55	-176,35	-180,10	-4693,85
Виробничих ресурсів	1,17	-7,82	-36,75	-37,91	-3150,86
Всіх господарських ресурсів	1,17	-7,84	-36,81	-37,98	-3151,45
Витрат	-0,93	5,04	24,11	25,03	-2601,26
Активів	0,32	-0,02	-0,08	-0,40	-24,46
Власного капіталу	1,35	-7,55	-30,64	-31,99	-2273,09
Власного оборотного капіталу	7,80	-30,98	-165,07	-172,87	-2117,22
Авансованого капіталу	0,41	-2,91	-9,29	-9,70	-2276,70
Позикового капіталу	0,01	-0,04	-0,14	-0,14	-2668,30

Отже діяльність підприємства є неефективною, та знижується в динаміці.

Чистий прибуток ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» розподіляється залежно від цілей та завдань, визначених підприємством, з урахуванням інтересів акціонерів. Підприємство саме визначає пропорції розподілу чистого прибутку, в той же час, окремі питання, що стосуються чистого прибутку, регламентуються законодавством.

Порядок розподілу прибутку та збитків ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» регламентується Статутом підприємства, законодавством України та визначається рішенням загальних зборів Товариства. Товариство покриває збитки у порядку, встановленому законодавством України.

Резервний капітал ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» формується у розмірі 15% статутного капіталу підприємства шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку або за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства. До досягнення вказаного в Статуті розміру резервного капіталу (тобто, 15% статутного капіталу), розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5% суми чистого прибутку підприємства за рік. Резервний капітал підприємства протягом 2020-2022 років не змінювався та складав 19993 тис.грн., або 19,99% від суми статутного капіталу.

Згідно Статуту ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за рахунок особистих коштів (чистого прибутку) може надавати членам трудового колективу додаткові соціальні пільги і збільшувати тривалість оплачуваних відпусток, відпусток по догляду за дитиною, надавати матеріальну допомогу, компенсувати вартість житла і комунальних послуг, надавати дотації на харчування та цільові витрати при наявності коштів і за наявності відповідних фондів.

Наступним напрямом розподілу прибутку ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є виплата дивідендів. Обсяг прибутку, що розподіляється у вигляді дивідендів, та сума дивідендів на 1 просту акцію затверджується загальними зборами. На кожному просту акцію нараховується однаковий розмір дивідендів. Вони виплачуються виключно грошовими коштами.

Джерелом виплати дивідендів за акціями є чистий прибуток звітного року та/або нерозподілений прибуток підприємства. Виплата дивідендів відбувається на підставі рішення загальних зборів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» у межах термінів, встановлених законодавством.

Підприємство протягом 10 днів з дня прийняття рішення про виплату дивідендів повинно повідомити фондову біржу, на якій акції допущені до торгів. Про дату, розмір та порядок виплати дивідендів підприємство повинно повідомити осіб, які мають право їх отримати. Повідомлення може бути поштовим ластом, або іншим способом, визначеним Наглядовою радою. Виплата дивідендів здійснюється через депозитарну систему України.

Дивіденди не нараховуються та не виплачуються за акціями власного випуску, які викупило підприємство. Також, підприємство не має права приймати рішення про виплату дивідендів та здійснювати виплату дивідендів за простими акціями у випадках, передбачених чинним законодавством України.

Статутний капітал ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» складає 100000 тис. грн. (сто мільйонів грн.) та поділений на 400000000 (чотириста мільйонів) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні кожна. Акції є виключно бездокументарними.

В таблиці 2.16 представлений розрахунок показників прибутковості акцій та дивіденди на одну просту акцію.

З таблиці 2.16 видно, що чистий прибуток (збиток) на акцію, який визначається діленням суми чистого прибутку (збитку) на середньорічну кількість простих акцій, в 2020 році має позитивне значення, оскільки за цей рік підприємство мало чистий прибуток, а в 2021 та 2022 роках – негативне, оскільки підприємство мало збитки. Дивіденди за простими акціями протягом 2020-2022 років не нараховувалися і не виплачувалися, незважаючи на позитивний або негативний фінансовий результат, оскільки таке рішення було прийняте Загальними зборами ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», що відповідає положенням чинного законодавства.

Таблиця 2.16

Розрахунок показників прибутковості акцій ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Назва статті	2020	2021	2022	2022 у % до 2020
Середньорічна кількість простих акцій	400 000 000	400 000 000	400 000 000	100,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	400 000 000	400 000 000	400 000 000	100,00
Чистий прибуток (збиток), грн.	2 290 500	-48 641 200	-123 394 400	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	0,05726	-1,21603	-3,08486	-5 387,46
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	0,05726	-1,21603	-3,08486	-5 387,46
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	0	0	0	

Рішення про виплату дивідендів та їх розмір за простими акціями приймається загальними зборами, на відміну від привілейованих акцій, за якими розмір дивідендів визначається у статуті Товариства), тобто Загальні збори Товариства можуть прийняти рішення про невиплату дивідендів.

Визначення призначення та порядку використання резервного капіталу та інших фондів Товариства, надання згоди Правлінню товариства на використання коштів резервного капіталу та інших фондів Товариства знаходиться в компетенції Наглядової ради ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Правління Товариства в межах своїх повноважень готує пропозиції про розподіл прибутку на розвиток Товариства та за узгодженням з Наглядовою радою, використовує кошти резервного капіталу та інших фондів товариства.

В компетенції ревізійної комісії знаходиться перевірка відповідності чинному законодавству та Статуту Товариства використання коштів резервного капіталу та інших фондів Товариства, що формуються за рахунок прибутку Товариства. Всі фонди, що формуються за рахунок прибутку підприємства, перевіряються Ревізійною комісією.

Таким чином, дослідження свідчить, що підсумок балансу підприємства в

2020 році становив 18518475 тис. грн., в 2021 році 17777909 тис. грн., в 2022 році 19880241 тис. грн., тобто, збільшився на 7,35%. Більшість показників ліквідності, крім показника абсолютної ліквідності підприємства відповідають нормативам, та мають позитивну динаміку. Підприємство не можна вважати фінансово стійким. Більшість показників фінансової стійкості не відповідають встановленим нормативам, деякі з них погіршуються в динаміці.

На підприємстві ефективність використання оборотних активів в цілому погіршилася: оборотність в днях в 2022 році, порівняно з 2020 роком уповільнилася на 84,4 дня, а кількість оборотів зменшилася на 0,1 обороти. На погіршення показників оборотності оборотних активів вплинули негативні тенденції в оборотності коштів у розрахунках.

Якщо в 2020 році фінансовий результат діяльності підприємства був позитивним та склав 63044 тис. грн., то в 2021 та 2022 роках – негативним відповідно 377234 тис. грн. та 1480480 тис. грн., тобто він зменшився на 1543524 тис. грн. Дивіденди за простими акціями протягом 2020-2022 років не нараховувалися і не виплачувалися. Показники рентабельності в 2020 році є низькими, а в 2021 та 2022 роках взагалі мають від’ємне значення. Показники збитковості підприємства в 2022 році є гіршими, ніж в 2021 році. Отже, фінансовий стан фінансовий стан ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за період 2020-2022 років погіршився.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОЇ РИЗИКОВАНОСТІ

3.1 Основні ризики в діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» та шляхи їх нейтралізації

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» функціонує в умовах воєнного стану, який характеризується певними обмежувальними заходами в економіці та збільшенням впливу на діяльність підприємства різноманітних ризикових чинників. Ситуація ускладнюється також тим, що через подальшу невизначеність не може бути передбачений вплив ризиків на майбутню діяльність підприємства.

Основні механізми нейтралізації ризиків, що існують в діяльності підприємства, включають уникнення ризику (відмова від ризикових операцій), зменшення ризику (диверсифікація, лімітування), передача ризику (часткова передача ризику партнерам, задіяним у проведенні ризикової операції), внутрішнє страхування (формування резервного фонду, наявність залишку нерозподіленого прибутку минулого та звітних років).

Розглянемо основні ризики, які існують в діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», та механізми їх нейтралізації.

1. Ризики, пов'язані з виконанням вимог податкового законодавства та інших законодавчих та нормативних документів. Існування цих ризиків ускладнює фінансове планування на підприємстві, особливо в частині здійснення зовнішньоекономічних операцій, а у випадку накладання фінансових санкцій призводить до втрачання коштів підприємства.

Правова база, що регламентує фінансово-господарську діяльність підприємств, податкове, митне, валютне законодавство постійно змінюються. Багато положень законодавчих та нормативних документів є нечіткими, суперечливими та потребують роз'яснень, Тлумачення, які надаються

підприємствам, часто залежать від суб'єктивної позиції органів влади всіх рівнів та державних органів. Підприємство, як і інші платники податків в Україні, є об'єктом податкових перевірок.

Аналіз результатів податкових перевірок свідчить, що підприємство в цілому є сумлінним платником податків, в той же час, в його діяльності є деякі порушення податкового законодавства. Основним видом податкових порушень підприємства несвоєчасна реєстрація податкових накладних. В 2020 році за ці порушення до підприємства були застосовані фінансові санкції у розмірі 163505 грн., а в 2022 році - у розмірі 83751,28 грн. [1, с. 24; 2, с. 37; 3, с.33].

2. Ринкові ризики, які виникли в діяльності підприємства в роки повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Заходи по нівелюванню цих ризиків пов'язані з необхідністю диверсифікації географічної присутності та портфеля продукції з метою завоювання нових локальних та глобальних ринків, збільшенням збуту продукції, поліпшенням якості продукції, покращенню роботи з потенційними клієнтами – покупцями високомаржинальної продукції.

3. Ризики, пов'язані з погіршенням платоспроможності основних клієнтів підприємства, що призводить до збільшення сумнівної дебіторської заборгованості та фактичного невиконання ними своїх зобов'язань. Зростаюча дебіторська заборгованість фактично призводить до відволікання обігових коштів підприємства та до затримання вкладання їх в новий операційний цикл [3, с. 13].

З метою покриття збитків від сумнівної дебіторської заборгованості підприємство створює резерв на покриття збитків від сумнівної дебіторської заборгованості.

В Додатку И представлена дебіторська заборгованість підприємства за видами, та резерв сумнівних боргів під кожен з видів дебіторської заборгованості. З Додатку И видно, що на підприємстві створюються резерви під сумнівну дебіторську заборгованість:

- за товари, роботи, послуги,
- за виданими авансами,

- іншу поточну дебіторську заборгованість.

Не дивлячись на те, що всі види дебіторської заборгованості підприємства зростають, резерви під сумнівну дебіторську заборгованість створюються дедалі в меншому обсязі. Так, дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги в 2022 році, порівняно з 2020 роком зросла на 2,76%, а резерв під цю заборгованість – зменшився на 88,6%. Дебіторська заборгованість за виданими авансами збільшилася на 169,01%, а резерв під цю заборгованість зменшився на 49,97%. Інша поточна дебіторська заборгованість збільшилася на 5846,28%, а резерв під цю заборгованість зменшився на 22,03%. Для того, щоб визначити причини такої ситуації, необхідно проаналізувати структуру дебіторської заборгованості за видами, залежно від термінів погашення.

Резерв сумнівних боргів створюється на підприємстві, по-перше, для достовірного відображення дебіторської заборгованості у балансі, адже поточна дебіторська заборгованість відображається у балансі у сумі різниці між наявною заборгованістю та резервом сумнівних боргів. По - друге, за рахунок резерву списується безнадійна заборгованість.

На кінець 2022 року підприємство застосовувало такі ставки резерву у відсотках від суми заборгованості:

- від дати виникнення до 30 днів з дати непогашення – 0,01%;
- від 31 до 90 днів з дати непогашення – 5%;
- від 91 до 180 днів з дати непогашення - 25%;
- 181 до 365 днів з дати непогашення – 50%;
- більше 365 днів за дати непогашення – 100% [3, с. 13].

Аналіз якості дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги представлений в Додатку К. З Додатку К видно, що на підприємстві в 2020 та 2021 роках переважала прострочена та індивідуально знецінена дебіторська заборгованість, за товари, роботи, послуги. Зокрема, вона складала в 2020 році 90,95%, (в тому числі прострочена більше 365 днів 42,98%), а в 2021 році 92,31% (в тому числі прострочена більше 365 днів 45,25%), В 2022 році переважала не

прострочена і знецінена заборгованість, її питома вага в дебіторській заборгованості складала 99,98%. Тобто структура дебіторської заборгованості підприємства за період 2020 – 2022 років покращилася, що вплинуло на суму та питому вагу резерву сумнівних боргів (таблиця)

В Додатку Л представлена загальна сума торгової дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів. З додатку Л видно, що резерв сумнівних боргів у загальній сумі товарної дебіторської заборгованості складав в 2020 році 0,08%, в 2021 році 0,01%, в 2022 році 0,01%.

4. Ризики, пов'язані з виконанням підприємством своїх зобов'язань перед контрагентами. Невиконання таких зобов'язань може призвести до застосування до підприємства штрафних санкцій за порушення договірних відносин, до втрати постачальників товарно-матеріальних цінностей. Основними фінансовими зобов'язаннями підприємства є кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, інші види кредиторської заборгованості, та кредити. Фінансові зобов'язання тісно пов'язані з наявністю фінансових активів: грошових коштів, торгової та іншої дебіторської заборгованості, наявністю інших фінансових активів, що виникають в результаті операційної діяльності підприємства.

Головними ризиками, що пов'язані з фінансовими інструментами підприємства (як в частині активів, так і в частині пасивів), є: валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик, процентний ризик. Підприємство розробляє політику щодо управління цими ризиками. Розглянемо їх більш докладно.

5. Наступним видом ризиків, що впливають на діяльність підприємства, є валютні ризики. Під дію цього ризику попадають реалізація, закупівлі підприємства, деноміновані в іноземних валютах. Продаж продукції підприємства здійснюється на внутрішньому ринку, на ринках Європи, Близького сходу, Африки, Америки, Митного союзу. Закупка товарно - матеріальних цінностей для процесу виробництва також здійснюється в різних валютах. Тому на підприємство впливають курсові ризики, які заключаються в коливаннях

валютних курсів. Курсові ризики при закупках ТМЦ частково нівелюються основними продажами в доларах США та євро [3, с.34].

Інформація про фінансові інструменти в іноземній валюті представлена в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Фінансові інструменти ПАТ «ІНТНПАЙП НТЗ» в іноземній валюті

Показники	2020			2021			2022		
	тис. дол США	тис. рублів	тис. євро	тис. дол США	тис. рублів	тис. євро	тис. дол США	тис. рублів	тис. євро
Фінансові активи									
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	50550	181638	27209	25829	907539	57326	63328	344274	79510
Інша поточна дебіторська заборгованість	22		3031		1776	3244	7083		10562
Гроші та їх еквіваленти	35303	3531	51	19390	24930	1990	10767	19792	267
Довгострокові зобов'язання (позики та інші)	44399		37000	44399			44399		35400
Довгострокові краткосрочні зобов'язання (позики та інші)						36950	83980		
Довгострокові поточні зобов'язання (позики та інші)	83980			83980					
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3102	43769	1473	1143	33	1686	482		1516
Розрахунки з іншими кредиторами				127905		141	139664		130

З таблиці 3.1 видно, що підприємство здійснює розрахунки в гривні, в доларах США, в Євро, в російських рублях. Фінансовими активами в іноземній валюті є дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, інша поточна дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти.

Зобов'язаннями в іноземній валюті є довгострокові зобов'язання (позики та інші), довгострокові краткосрочні зобов'язання (позики та інші), довгострокові поточні зобов'язання (позики та інші), довгострокове забезпечення, поточні забезпечення.

В основному на підприємстві фінансові активи та зобов'язання в іноземній валюті представлені активами та зобов'язаннями в дол. США. Товариство не здійснює операцій з хеджування валютних ризиків. [З с. 23, с. 33-34].

6. Ризики ліквідності. Важливим аспектом фінансового менеджменту на підприємстві є підтримання гнучкості фінансування діяльності за рахунок керування дебіторською та кредиторською заборгованістю, прагнучи найшвидше отримати кошти від покупців та відсрочити платежі за кредиторською заборгованістю. З цією метою воно проводить аналіз термінів погашення своїх зобов'язань у взаємозв'язку з очікуваними надходженнями грошових коштів, тобто, визначає ліквідність.

У разі надмірної ліквідності або її недостатності підприємство перерозподіляє ресурси відповідним чином. Докладно показники ліквідності було проаналізовано в п.2.2. На підприємстві коефіцієнт абсолютної ліквідності значно менше норми, і значно зменшується в динаміці. Коефіцієнти термінової та загальної ліквідності незначно більше нормативних значень і майже відповідають оптимальним.

Тобто, на підприємстві є ризик абсолютної ліквідності, який вказує на те, що воно не має відповідних швидко ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів) для погашення необхідної частини поточних зобов'язань та

забезпечень. Слід зазначити що на більшості підприємств України спостерігається низька абсолютна ліквідність, і зараз ситуація має тенденцію до погіршення.

7. Кредитний ризик. Основними джерелами кредитного ризику для підприємства є фінансові інструменти активу балансу, а саме банківські депозити, дебіторська та кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Підприємство постійно контролює кредитний ризик, зокрема, оцінює платоспроможність контрагентів перед наданням відстрочки платежу.

Оскільки покупці продукції підприємства як правило, мають гарну кредитну репутацію, випадки витребування забезпечення фінансових зобов'язань не спостерігаються. Слід враховувати, що потенційний ефект кредитного ризику не повинен значно перевищувати визначені резерви за дебіторською заборгованістю. Максимальна величина кредитного ризику обмежена сумою фінансових активів в балансі. Отже, підприємство досить ефективно управляє кредитним ризиком.

8. Процентний ризик. Оскільки підприємство користується позиками з плаваючою процентною ставкою, на його діяльність може мати вплив процентний ризик. Він нівелюється шляхом визначення оптимального співвідношення між позиками з фіксованою та плаваючою ставкою.

9. Ризик управління капіталом. Метою підприємства стосовно ризику управління капіталом є забезпечення стабільної кредитоспроможності підприємства та адекватного рівня капіталу для ведення його діяльності. Підприємство змінює структуру капіталу відповідно до умов економічного середовища.

Метою управління капіталом підприємства є забезпечення його безперервної діяльності з метою забезпечення прибутку для акціонерів та вигод для інших зацікавлених осіб, а також фінансування поточних потреб та капітальних витрат підприємства. Основними джерелами формування капіталу підприємство визначає позиковий та акціонерний капітал.

3.2. Шляхи вдосконалення фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», як і інші підприємства України, функціонує в умовах підвищеної ризиковості, починаючи з лютого 2022 року. Тому шляхи покращення фінансових результатів його діяльності повинні включати як загальноприйняті заходи по вдосконаленню управління фінансовими результатами, так і специфічні, пов'язані з новими викликами, що постають перед підприємством в сучасних умовах.

Слід зазначити, що за умовами господарювання ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» 2023 рік суттєво відрізняється від 2022 року.

Протягом 2022 року ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», стикнулося з такими основними проблемами [17, 18]:

1. Тимчасова зупинка виробництва. На початку війни металургійна Компанія «ІНТЕРПАЙП», до складу якої входить ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», зупинила виробництво. В квітні 2022 року почала відновлюватися робота окремих цехів, а лише з травня було відновлено роботу повного циклу, тобто, запрацював ланцюг «металобрухт – «Інтерпайп сталь» - виготовлення труб та коліс».

2. Блокада чорноморських портів України, проблеми з логістикою. В умовах блокування українських портів підприємство намагалося збудувати нові логістичні шляхи поставок своєї продукції. Станом на кінець 2022 року продукція доставлялася клієнтам в країни Європи, США та на Близький схід через європейські порти.

3. Втрата ринків Росії, та Білорусі. Після початку війни підприємство зупинило постачання своєї продукції до цих країн.

4. Призупинення реалізації крупних довгострокових проектів з західними країнами. Клієнти, з якими підприємство реалізовувало крупні довгострокові проекти, поставило їх «на паузу» через військові ризики. Але по «дрібних»

проектах підприємство продовжувало реалізацію продукції, тим самим підтримуючи присутність на ринках різних регіонів.

5. Проблеми з забезпеченням електроенергією, обмеженість у її споживанні та збої в енергетичній системі. Підприємство вимушено було перебудовувати виробничі процеси, виробляти більше продукції в нічні зміни, працювати на мінімальних потужностях вдень.

6. Проблеми з кадрами (як інженерами, так і з працівниками робітничих професій). На підприємстві сподівалися, що новим джерелом робочої сили в 2022 році можуть стати переселенці, але багато підприємств з Донецької, Луганської та Харківської областей релокувалися на захід України і відновили там виробництво.

7. Необхідність «військового страхування інвестицій». У зв'язку з близькістю до лінії фронту на підприємстві виникає питання військових ризиків. Щодо можливості страхування таких ризиків в 2022 році було багато пропозицій, але на практиці воно запроваджено не було.

2022 рік показав, що, незважаючи на значні економічні труднощі та незадовільні фінансові результати підприємство надійно тримало економічний фронт. Воно виробляло та експортувало продукцію, незважаючи на блокаду портів та обмеження електроенергії, зберігало робочі місця, і водночас надавало допомогу військовим та цивільним.

Завдяки злагодженій роботі всіх підприємств, що входять до металургійної компанії ІНТЕРПАЙП 2023 рік, порівняно з 2022 роком, був набагато результативнішим. В середньому в 2023 році потужності компанії ІНТЕРПАЙП завантажені на 60-70%, порівняно з довоєнним періодом.

Стосовно ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», зазначимо, що виробничі та фінансові показники підприємства за 9 місяців 2023 року є значно кращими не тільки за показники відповідного періоду 2022 року, але й порівняно з плановими показниками на 1, 2, 3 квартали 2023 року [17].

Слід зазначити, проблеми, які виникли в діяльності підприємства в 2022 році, в 2023 році були вирішені лише частково, але в сучасній ситуації навіть такі рішення сприяли значному покращенню діяльності підприємства [17]:

1 Налагодження логістичних ланцюжків. ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» відвантажує продукцію за межі України автомобільним та водним транспортом. Закордонним споживачам продукція відправляється в основному через румунські порти. Також розробляються маршрути через порти на півночі Польщі та порти на Адріатичному морі. До портів продукція доставляється автомобільним або залізничним транспортом. Не дивлячись на те, що логістика працює добре, збільшилася тривалість доставки за часом, та підвищилася (майже в 1,5 рази за окремими напрямками), порівняно з довоєнним часом, вартість доставки.

Слід зазначити, що Україна на Чорному морі оголосила тимчасові коридори для торгівельних суден. Але такий шлях експорту продукції підприємством не розглядається, оскільки ця державна програма стосується лише експорту зернових, а для іншої продукції, в тому числі і металургійної таких можливостей нема.

2. Покращення ситуації з постачанням електроенергії, відсутність масових відключень електроенергії, які спостерігалися в минулому 2022 році. Підприємство в 2023 році майже не купувало імпортовану електроенергію. З 1 липня ціна вітчизняної електроенергії зросла 15%.

3. Внаслідок зростання податкової бази по багатьох податках, підприємство збільшило надходження до бюджету в 1 половині 2023 року, порівняно з аналогічним періодом минулого року на 74%. В той же час, воно мало невирішені проблеми з відшкодуванням експортного ПДВ, до кінця 2023 року ситуація дещо вирівнялася та підприємство не має суттєвої заборгованості з відшкодуванням ПДВ.

4. Ситуація з нестачею працівників з об'єктивних причин вирішена не була, та тільки ускладнилася, надалі відчувається як нестача інженерних кадрів, так і кваліфікованих представників робочих спеціальностей. Виходом з даної ситуації є

наймання на ринку праці непідготовлених працівників, та навчання їх безпосередньо на підприємстві.

5. Поступово відновлюються призупинені інвестиційні проекти, зокрема 2 проекти в залізничному дивізіоні компанії ІНТЕРПАЙП в Дніпрі (тобто, на ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»). В цих інвестпроектах задіяні не тільки українці, але й європейські постачальники. Зважаючи на те, що вони не присутні в Україні, в роботі створюються певні труднощі.

6. Проблеми військового страхування інвестицій залишаються невирішеними. Всі ризики підприємство, його українські та закордонні партнери беруть на себе. Ризики намагаються мінімізувати та розподілити між учасниками інвестиційних проектів.

7. Для реалізації продукції за кордон потрібно проводити підтвердження якості продукції, а також атестації, перекваліфікації працівників, підтверджувати раніше отримані кваліфікації. Але технічні фахівці, аудитори не наважуються приїжджати в Україну, а робота онлайн не є результативною. Ці чинники обмежують експортні операції.

В 2023 році ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» продовжувало допомагати своїм співробітникам, які воюють, та окремим бригадам. Підприємство забезпечує їх формою, тактичним обладнанням, технікою і т.д.

Резерви збільшення прибутковості підприємства можна знайти на стадіях планування діяльності підприємства, безпосередньо на виробничому етапі та етапі реалізації продукції. Резерви збільшення прибутковості залежать як від доходів підприємства, так і від його витрат, отже, перед підприємством виникає питання правильного формування цінової стратегії та оптимізації витрат.

Заходи по покращенню фінансових результатів діяльності підприємства повинні здійснюватися в наступному порядку: організаційні – удосконалення виробничої структури, організаційної структури управління, диверсифікація виробництва; технічні – оновлення техніко-економічної бази, вдосконалення асортименту продукції, що виробляється; економічні важелі (прискорення

оборотності оборотних коштів) та системи стимулювання оплати праці працівників).

Пошук резервів підвищення прибутку повинен здійснюватися в три етапи:

- аналітичний – вияв та кількісне оцінювання резервів,
- організаційний – розробка комплексу заходів (технічних, економічних, організаційних), які забезпечують використання резерву;
- функціональний – практична реалізація заходів та контроль за їх здійсненням.

Розглянемо основні резерви збільшення прибутку та порядок їх розрахунку [12]:

1. Резерв збільшення прибутку через підвищення обсягів випуску та реалізації продукції розраховується за такою формулою:

$$PЗ_о = \sum_{i=1}^n P_i^p \Delta P_i^p, (1)$$

- де P_i^p – плановий прибуток від реалізації 1 грн. i -ї продукції;
- ΔP_i^p – планова величина збільшення об'ємів реалізації i -го виду продукції;
- n – кількість видів продукції.

2. Резерви збільшення прибутку за рахунок зниження витрат.

2.1. Резерв збільшення прибутку за рахунок зниження прямих витрат на виробництво та реалізацію продукції.:

$$PЗ_{п.м} = \sum_{i=1}^n (MB_i^{до} - MB_i^{після}) ВП_i$$

де $MB_i^{до}$ – ПМВ у складі собівартості i -го виду продукції до впровадження НТП;

$MB_i^{після}$ – ПМВ у складі собівартості i -го виду продукції після впровадження НТП;

$ВП_i$ – об'єм виробництва i -го виду продукції в натуральних одиницях.

2.2. Резерв економії коштів за рахунок впровадження інновацій (зниження трудомісткості). Розраховується за формулою:

$$PZ_{з.т.} = \sum_{i=1}^n (Z_i^{до} - Z_i^{після}) ВП_i$$

де $Z_i^{до}$ – витрати по оплаті праці на i -у одиницю продукції до запровадження інновацій;

$Z_i^{після}$ – витрати по оплаті праці на i -у одиницю продукції після запровадження інновацій;

$ВП_i$ – об'єм виробництва i -го виду продукції в натуральних од.

2.3. Резерви збільшення прибутку за рахунок скорочення умовно-постійних витрат, яке можливе при підвищенні обсягів виробництва. Для даної залежності використовується формула [7, с.11]:

$$PZ_{уп} = \left(\frac{СБ_i \times ПВ_б}{100\%} - А_б \right) (K_{уп} - 1),$$

де $СБ_i$ – собівартість товарної продукції (СТП) в базис. р.;

$ПВ_б$ – питома вага умовно-постійних витрат в СТП в базис. р.;

$А_б$ – сума амортизаційних відрахувань в СТП в базис. р.;

$K_{уп}$ – темп приросту об'ємів випуску ТП в плановому році по відношенню до базис. року.

3. Покращення якості продукції.

4. Вихід на нові ринки збуту в Україні і за кордоном. Виділення коштів на рекламу.

5. Запровадження режиму економії на всіх ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства. Зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції, скорочення витрат на обслуговування виробництва. Покращення процесу нормування запасів, розробка норм та нормативів, своєчасний їх перегляд,

6. Більш широке використання вторинної сировини та супутніх продуктів.

7. Ліквідація простоїв: цілодобових, внутрішньо змінних, ліквідація невиробничих витрат у складі витрат по обслуговуванню виробничих та управлінських підрозділів.

8. Покращення маркетингових заходів, вдосконалення ціноутворення.

Таким чином, для покращення фінансових результатів діяльності підприємства необхідно здійснювати комплексну оцінку фінансових показників діяльності підприємства, та, зокрема, показників його прибутковості, приймаючи до уваги організаційні, техніко-економічні, виробничі, фінансові та інші аспекти функціонування підприємства.

Одним з інструментів, операційного контролінгу витрат є CVP – аналіз контролінгу витрат. Аналіз співвідношення «витрати-обсяг-прибуток» (Cost-Volume-Profit) є одним із потужних інструментів в управлінні витратами і зводиться до встановлення точки беззбитковості, тобто визначення тієї межі, починаючи з якої доходи підприємства повністю покривають його витрати. За допомогою такого аналізу можна краще оцінити можливості отримання прибутку і стають очевидними гарантії беззбитковості підприємства [4, с.11].

Вивчаючи можливість використання CVP аналізу на ТОВ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», слід зазначити, що необхідно приймати до уваги особливості використання даного методу:

- CVP аналіз як правило застосовується в короткостроковому періоді;
- найбільш ефективним CVP аналіз є на підприємствах, де виробляється один, або декілька (невелика кількість) видів продукції та можна достовірно розподілити постійні витрати між різними видами продукції.
- якщо на підприємстві виробляється багато видів продукції, змінюється її асортимент, аналіз зводиться тільки до виявлення впливу витрат на загальний прибуток та беззбитковість, при цьому важко розрахувати показники прибутку ві рентабельності по видах продукції.
- на основі значення точки беззбитковості можна розрахувати запас фінансової міцності та операційний важіль по досліджуваному підприємству в цілому. Визначення даних показників по окремих видах продукції є проблематичним [4, с.11,17,18].

Таким чином, практичне застосування CVP-аналізу пов'язане з вирішенням низки завдань операційного контролінгу, а саме: управління

операційним прибутком, прогнозування попиту, оцінка гарантій беззбитковості. Найбільш важливе прикладне значення побудови моделі CVP-аналізу пов'язано з можливістю кількісної оцінки цілеспрямованого управління співвідношенням постійних і змінних витрат з метою підвищення ефективності виробничої діяльності за різних тенденцій кон'юнктури товарного ринку і стадій життєвого циклу підприємства.

Складність і особливість застосування CVP-аналізу в умовах багатопродуктового виробництва полягає в тому, що його результати є лише орієнтовними для прийняття управлінських рішень. Проблема полягає в розподілі постійних витрат за видами продукції, що у більшості випадків є досить умовним і може не відповідати дійсності. Проте здійснення детального обліку і деталізованого аналізу на підприємстві дозволять в кінцевому підсумку розділити всі витрати на постійні та змінні, що підвищить рівень достовірності отриманих результатів. Одночасно практичне застосування CVP-аналізу є обмеженим, зважаючи на нереальність дотримання всіх притаманних йому умов.

В кризові періоди зростає роль оперативного, поточного та стратегічного планування. Сучасною формою фінансового планування є бюджетування. На підприємстві доцільно складати такі види бюджетів: довгострокові (стратегічні) бюджети зі строком від 3 до 5 років (з розбивкою по роках); їх називають також індикативними бюджетами; середньострокові (тактичні) бюджети на 1 рік (з розбивкою по кварталах і місяцях); короткострокові (оперативні) бюджети на 1 місяць, квартал, тобто, менше 1 року (в поточному році) (з розбивкою по декадах, тижнях, по днях).

За цільовим призначенням бюджетів та їхніми функціями при плануванні та прийнятті управлінських рішень бюджети поділяють на: операційний бюджет; фінансовий бюджет; головний бюджет;

В структуру операційного бюджету входять такі базові бюджети: бюджет продажу; бюджет виробництва; бюджет виробничих запасів (запасів готової продукції, запасів напівфабрикатів); бюджет закупівель; бюджет прямих витрат

на сировину і матеріали; бюджет прямих витрат на оплату праці; бюджет загальновиробничих витрат; бюджет загальних та адміністративних витрат (бюджет витрат на управління підприємством); бюджет витрат на маркетинг і збут (бюджет комерційних витрат); прогнозний бюджет доходів і витрат.

Фінансовий бюджет — це план, в якому показуються напрями руху грошових коштів підприємства, джерела та напрями інвестицій, а також відображаються результати діяльності підприємства. Фінансовий бюджет складається на базі інформації бюджету прибутків і збитків. Фінансовий бюджет складається з: бюджету руху грошових коштів, інвестиційного бюджету (бюджету капітальних витрат), прогнозного (розрахункового) балансу. На основі цих документів можна планувати майбутній фінансовий стан підприємства, оптимізувати розмір і характер змін протягом бюджетного періоду. Головний бюджет підприємства — це узгоджений з усіма підрозділами план роботи підприємства на певний бюджетний період (як правило, на рік). Він складається на базі операційного та фінансового бюджету.

Таким чином, шляхи покращення фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» повинні включати як загальноприйняті заходи по вдосконаленню управління фінансовими результатами, так і специфічні, пов'язані з новими викликами, що постають перед підприємством в сучасних умовах.

Резерви збільшення прибутковості підприємства можна знайти на стадіях планування, безпосередньо на виробничому етапі та етапі реалізації продукції. Вони залежать як від доходів підприємства, так і від його витрат. Крім того, опосередкований вплив на формування фінансових результатів діяльності підприємства чинять заходи по вдосконаленню управління грошовими потоками, дебіторською та кредиторською заборгованістю, ліквідністю, валютними, кредитними та процентними ризиками, ризиками.

ВИСНОВКИ

Фінансовий результат є узагальненою характеристикою діяльністю підприємства, яка відображає рівень ефективності використання ресурсів підприємства (матеріально-технічних, фінансових, людських, інформаційних); результативність прийняття управлінських рішень, рівень реалізації потенціалу підприємства для його економічного зростання.

Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів, а рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу у процесі виробництва. Вона безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємств різних форм власності та характеризує інтенсивність їх роботи. Рентабельність показує співвідношення прибутку з понесеними витратами.

Оцінка фінансових результатів — це інструмент, фінансового аналізу, який використовується для визначення рівня досягнення підприємством очікуваної мети за певних економічних умов. За висновками, що формуються в ході оцінки фінансових результатів, розробляються заходи щодо їх покращення, враховуються ризики при прийнятті фінансових рішень.

Дослідження свідчить, що підсумок балансу підприємства в 2020 році становив 18518475 тис. грн., в 2021 році 17777909 тис. грн., в 2022 році 19880241 тис. грн., тобто, збільшився на 7,35%. Більшість показників ліквідності, крім показника абсолютної ліквідності підприємства відповідають нормативам, та мають позитивну динаміку. Підприємство не можна вважати фінансово стійким. Більшість показників фінансової стійкості не відповідають встановленим нормативам, деякі з них погіршуються в динаміці.

На підприємстві ефективність використання оборотних активів в цілому погіршилася: оборотність в днях в 2022 році, порівняно з 2020 роком уповільнилася на 84,4 дня, а кількість оборотів зменшилася на 0,1 обороти. На

погіршення показників оборотності оборотних активів вплинули негативні тенденції в оборотності коштів у розрахунках.

Якщо в 2020 році фінансовий результат діяльності підприємства був позитивним та склав 63044 тис. грн., то в 2021 та 2022 роках – негативним відповідно 377234 тис. грн. та 1480480 тис. грн., тобто він зменшився на 1543524 тис. грн. Дивіденди за простими акціями протягом 2020-2022 років не нараховувалися і не виплачувалися. Показники рентабельності в 2020 році є низькими, а в 2021 та 2022 роках взагалі мають від’ємне значення. Показники збитковості підприємства в 2022 році є гіршими, ніж в 2021 році. Отже, фінансовий стан фінансовий стан ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за період 2020-2022 років погіршився.

Шляхи покращення фінансових результатів діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» повинні включати як загальноприйняті заходи по вдосконаленню управління фінансовими результатами, так і специфічні, пов’язані з новими викликами, що постають перед підприємством в сучасних умовах.

Резерви збільшення прибутковості підприємства можна знайти на стадіях планування, безпосередньо на виробничому етапі та етапі реалізації продукції. Вони залежать як від доходів підприємства, так і від його витрат. Крім того, опосередкований вплив на формування фінансових результатів діяльності підприємства чинять заходи по вдосконаленню грошовими потоками, дебіторською та кредиторською заборгованістю, ліквідністю, валютними, кредитними та процентними ризиками, ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудиторський звіт (Звіт незалежного аудитора) щодо щорічної фінансової звітності) Публічного акціонерного товариства «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» станом на 31.12.2020 р.
URL:
<https://ntrp.interpipe.biz/upload/6205441ba65c876721288e78681d2f6c.pdf>.
2. Аудиторський звіт (Звіт незалежного аудитора) щодо щорічної фінансової звітності) Публічного акціонерного товариства «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» станом на 31.12.2021 р.
URL: <https://ntrp.interpipe.biz/upload/96e033ef4391a8efdee9cf8f28c0ca7a.pdf>.
3. Аудиторський звіт (Звіт незалежного аудитора) щодо щорічної фінансової звітності) Публічного акціонерного товариства «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» станом на 31.12.2022 р.
URL:
<https://ntrp.interpipe.biz/upload/a40f04f3f41655b4a5028ca947f241ed.pdf>.
4. Бабяк Н.Д., Крутоус Н.Ю. CVP – аналіз в умовах бегетопродуктового виробництва як інструмент операційного контролінгу. Вісник Причорномор'я. 2021. вип. 1. С. 11-19.
5. Бенько М.М. Розвиток контролю результату операційної діяльності з урахуванням сучасних запитів. Ефективна економіка. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3768>.
6. Білик М.Д., Білик Т.О. Фінансові результати діяльності підприємств: оцінка та прогнозування. Монографія.- Київ: ТОВ «Пан Тот», 2012 - 280 с.
7. Біломістіна І.І., Біломістний О.М., Крамська М.С. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання. Актуальні проблеми економіки. 2021. № 6 (28). С. 56 – 67.

8. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / [Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю.] – [2-ге вид., без змін.]. – К.: КНЕУ, 2014. – 592 с.
9. Верхоглядова Н.І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки. Економічний простір : зб. наук. праць. 2020. № 18. С. 237-245.
10. Гадзевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посіб. / О. І. Гадзевич. – К.: Кондор, 2020. – 180 с.
11. Глушко А.Д., Гончарова А.О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Ефективна економіка 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106>.
12. Гречко А.В., Мельнікова О.М., Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошуку резервів збільшення прибутку. Ефективна економіка 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5862>.
13. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
14. Дорогань Л.О., Дорошенко А.П. Основні напрями оцінки фінансових результатів підприємств URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/2011/01/105.pdf>.
15. Економічний огляд металургійної галузі України 7.11.2022 URL: <https://rating.zone/ekonomichnyj-ohliad-metalurhijnoi-haluzi-ukrainy/>
16. Жукова О.А. Мониторинг підходів до визначення показників фінансової діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2011. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=660>.
17. Інтерпайп перебуває у стабільній фінансовій ситуації та відновлює зупинені інвестпроекти, оскільки потрібно розвиватися – гендиректор

- 28.Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки. Затв. нак. Міністерства фінансів України 14.02.2006 № 170 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06#Text>.
- 29.Методика оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, Затверджена ПКМУ від 11 січня 2018 р. № 7 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/7-2018-%D0%BF#Text>.
- 30.Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України 26.10.2010 № 1361). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>.
- 31.Методичні рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності Затв. нак. Міністерства фінансів України 28.03.2013 № 433 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
- 32.Нагорна І.В., Бондаренко В.О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. Ефективна економіка 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/105.pdf.
- 33.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". Затв. Нак. Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
- 34.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Затв. Нак. Міністерства фінансів України 31.12.99 № 318 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
- 35.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". Затв. Нак. Міністерства фінансів України 29.11.99 № 290 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.

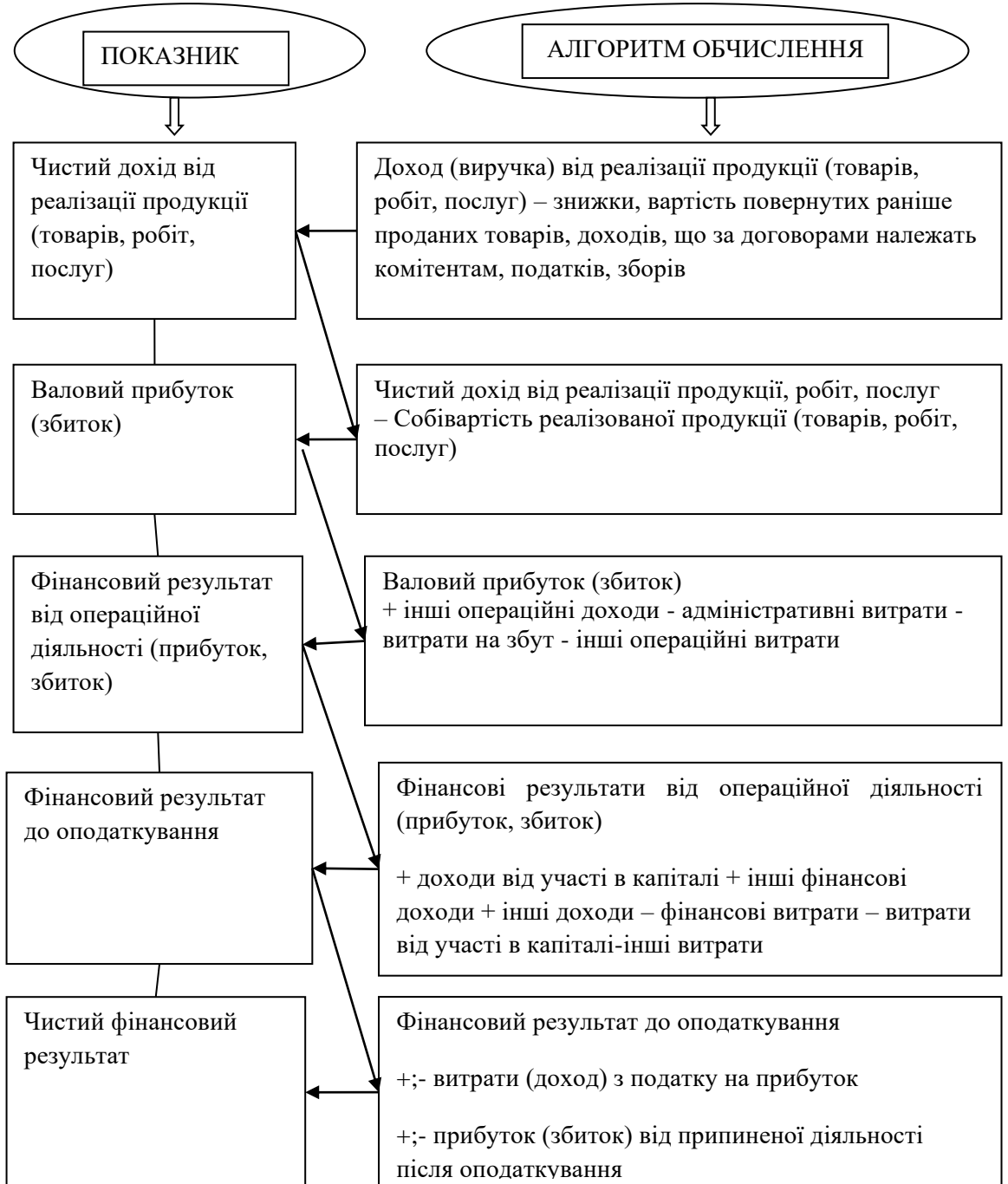
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Затв. Нак. Міністерства фінансів України 20.10.1999 № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.
37. Орлов О.О. Планування прибутку підприємства в умовах ринкової економіки : монографія / О.О. Орлов, Є.Г. Рясних, Н.І. Гавловська. – Хмельницький : Вид-во ХНУ, 2012. – 155 с.
38. Податковий Кодекс України. від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
39. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями Затверджено ППНБУ від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#n18>.
40. Про акціонерні товариства: – Закон України від 27.07.2022 № № 2465-IX // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.
41. Сосновська О.О. Методичні підходи до діагностування фінансового стану підприємства Modern Ekonomiks. 2019. №14. С. 264-271.
42. Статут Публічного акціонерного товариства «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод» (у новій редакції) від 18.12.2018.
43. Турило А.М., Зінченко О.А. Показники і критерії оцінки якості прибутку на стадії його формування в системі менеджменту підприємства. Фінанси України. 2019. № 10. С. 106-108.
44. Фесенко В.В., Воронцова Л.А. Аналіз фінансових результатів підприємств України. Ефективна економіка. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7563>.
45. Фінансові результати Інтерпайпу в 3 кварталі 2022 року суттєво покращились 21.01.2022 URL: <http://shareupotential.com/ru/News/Newsline/interpipe-fin-rez-2022-09.html>.
46. Чухініна Т.С., Давидюк Г.С. Теоретичні основи формування обліку

- фінансових результатів діяльності підприємства відповідно до стандартів бухгалтерського обліку. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С 715-721.
- 47.Що лишилось від української металургії 23.03.2023 Економічна правда
URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/03/29/698540/>.
- 48.Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського Серія Економіка і управління. 2018. № 3. С. 173-180.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Алгоритм обчислення фінансового результату діяльності підприємства

ДОДАТОК Б

Динаміка та структура необоротних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абс. (+;-)	%
Нематеріальні активи:	17553	0,42	3882	0,11	6178	0,18	-11375	35,20
первісна вартість	45177	1,07	31111	0,87	34653	1,01	-10524	76,70
накопичена амортизація	27624	0,66	27229	0,76	28475	0,83	851	103,08
Незавершені капітальні інвестиції	127358	3,02	251818	7,04	354796	10,36	227438	278,58
Основні засоби:	4008981	95,21	3317783	92,80	3060763	89,40	-948218	76,35
первісна вартість	6466206	153,57	3453224	96,58	3469217	101,33	2996989	53,65
знос	2457225	58,36	135461	3,79	408454	11,93	2048771	16,62
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	2042	0,05	1856	0,05	1796	0,05	-246	87,95
Відстрочені податкові активи	54672	1,30	0	0,00	0	0,00	-54672	0,00
Усього необоротні активи	4210606	100,0	3575339	100,0	3423533	100,0	-787073	81,31

Додаток В

Динаміка та структура оборотних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
Запаси	1624761	11,36	693432	4,88	985638	5,99	-639123	60,66
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11292102	78,92	9971443	70,21	11612040	70,56	319938	102,83
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	224770	1,57	271443	1,91	661104	4,02	436334	294,12
з бюджетом	201714	1,41	96842	0,68	460804	2,80	259090	228,44
у тому числі з податку на прибуток	37123	0,26	478	0,00	478	0,00	-36645	1,29
Інша поточна дебіторська заборгованість	15978	0,11	2523787	17,77	2533249	15,39	2517271	15854
Гроші та їх еквіваленти	945630	6,61	620368	4,37	197664	1,20	-747966	20,90
Інші оборотні активи	2914	0,02	25255	0,18	6209	0,04	3295	213,07
Усього оборотні активи	14307869	100,0	14202570	100,0	16456708	100,0	2148839	115,02

Додаток Д
Ефективність використання оборонних активів ПАТ «ІНТЕРПАЙП
НТЗ»

№ з/п	Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+;-) 2022 від	
					2020	2021
1.	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	15448489	14255220	15329639	-118850	1074420
1.1.	Грошових коштів і їх еквівалентів, тис. грн.	1070244	782999	409016	-661228	-373983
1.2.	Коштів у розрахунках, тис. грн.	12696384	12299040	14065356	1368972	1766317
1.3.	Запасів, тис. грн.	1681861	1173181	855267	-826594	-317914
2.	Виручка від реалізації, тис. грн.	9470237	8225588	8183093	-1287144	-42495
2.1.	Одноразова виручка від реалізації, тис. грн.	25946	22536	22419	-3526	-116,4
3.	Оборотність оборотних активів, дні, в т.ч.:	595,4	632,6	683,8	88,4	51,2
3.1.	Грошових коштів та їх еквівалентів	41,2	34,7	18,2	-23,0	-16,5
3.2.	Коштів у розрахунках	489,3	545,8	627,4	138,0	81,6
3.3.	Запасів	64,8	52,1	38,1	-26,7	-13,9
4.	Число оборотів (віддача) оборотних активів, раз, в т.ч.:	0,6	0,6	0,5	-0,1	0,0
4.1.	Грошових коштів та їх еквівалентів	8,8	10,5	20,0	11,2	9,5
4.2.	Коштів у розрахунках	0,7	0,7	0,6	-0,2	-0,1
4.3.	Запасів	5,6	7,0	9,6	3,9	2,6
5.	Вивільнення (-), залучення (+) оборотних активів у зв'язку зі змінами їх оборотності, тис. грн.		837085,9	1148064,8		310978,9
6.	Прибуток (збиток) тис.грн.	22905,0	-486412,0	-1233944,0	-1256849,0	-747532,0
7.	Рентабельність (збитковість) оборотних активів,%	0,1	-3,4	-8,0	-8,2	-4,6

Додаток Е

Показники ділової активності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
				абсолютне (+;-)	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	9470237	8225588	8183093	-1287144	86,41
Середній розмір капіталу, тис. грн.	19611459	18148192	18829075	-782384	96,01
Середній розмір власного капіталу, тис. грн.	4676785	4996353	4831584	154799	103,31
Середній розмір власного оборотного капіталу, тис. грн.	513815	1103381	1332148	818333	259,27
Середній розмір дебіторської заборгованості, тис. грн.	12309599	12050933	13599082	1289483	110,48
Середній розмір запасів, тис. грн.	1678067	1159096	839535	-838532	50,03
Середній розмір кредиторської заборгованості, тис. грн.	1193793	965126	1134785	-59008	95,06
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	22905	-486412	-1233944	-1256849	-5387,23
Власний капітал, тис. грн.	4676228	5316479	4346690	-329538	92,95
Коефіцієнт оборотності капіталу (трансформації)	0,48	0,45	0,43	-0,05	90,00
Оборотність дебіторської заборгованості:					
Днів	474,43	534,74	606,58	132,14	127,85
Оборотів	0,77	0,68	0,60	-0,17	78,22
Оборотність запасів					
Днів	64,68	51,43	37,45	-27,23	57,90
Оборотів	5,64	7,10	9,75	4,10	172,71
Тривалість операційного циклу, днів	539,11	586,18	644,02	104,91	119,46
Оборотність кредиторської заборгованості					
Днів	46,01	42,83	50,62	4,61	110,01
Оборотів	7,93	8,52	7,21	-0,72	90,90
Оборотність власного капіталу					
Днів	180,25	221,71	215,51	35,26	119,56
Оборотів	2,02	1,65	1,69	-0,33	83,64

Продовження додатку Е

Тривалість фінансового циклу, дні	493,10	543,35	593,41	100,31	120,34
Період окупності власного капіталу, дні	204,18	-10,27	-3,92	-208,10	-1,92
Коефіцієнт сталості економічного росту	0,0049	-0,09	-0,28	-0,29	-5795,65
Сплачені акціонерам дивіденди	0,00	0,00	0,00	0,00	

Додаток Ж

Фінансові результати діяльності ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», тис. грн.

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
				абсолютне (+;-)	%
I. Фінансові результати					
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9 470 237	8 225 588	8 183 093	-1 287 144	86,41
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6 803 259	7 486 179	6 141 754	-661 505	90,28
Валовий прибуток (збиток)	2 666 978	739 409	2 041 339	-625 639	76,54
Інші операційні доходи	2 628 322	4 390 045	2 467 827	-160 495	93,89
Адміністративні витрати	287 846	311 666	228 644	-59 202	79,43
Витрати на збут	638 686	631 535	866 300	227 614	135,64
Інші операційні витрати	2 129 250	4 423 560	1 641 640	-487 610	77,10
Фінансовий результат від операційної діяльності прибуток (збиток)	2 239 518	-237 307	1 772 582	-466 936	79,15
Дохід від участі в капіталі					
Інші фінансові доходи					
Інші доходи	673 765	741 127	191 333	-482 432	28,40
Фінансові витрати	534 869	464 085	537 662	2 793	100,52
Втрати від участі в капіталі	120	186	60	-60	50,00
Інші витрати	2 315 250	416 783	2 906 673	591 423	125,54
Фінансовий результат до оподаткування прибуток (збиток)	63 044	-377 234	-1 480 480	-1 543 524	-2 348,33
Витрати (дохід) з податку на прибуток	40 139	-109 178	246 536	206 397	614,21
Чистий фінансовий результат прибуток (збиток)	22 905	-486 412	-1 233 944	-1 256 849	-5 387,23
II. Сукупний дохід					
Дооцінка,(уцінка) необоротних активів	130 331	1 038 357	-159 828	-290 159	-122,63
Інший сукупний дохід	-155 022	-350 287		155 022	0,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	-24 691	688 070	-159 828	-135 137	647,31
Сукупний дохід	-1 786	201 658	-1 393 772	-1 391 986	78 038,75

Додаток И

Дебіторська заборгованість ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за видами, та резерв сумнівних боргів під кожен з видів дебіторської заборгованості, тис. грн.

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 від 2020	
				абсолютне (+;-)	%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11301145	9972451	11613071	311926	102,76
Резерв під сумнівну заборгованість	-9043	-1008	-1031	8012	11,40
Всього	11292102	9971443	11612040	319938	102,83
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	250549	279664	674002	423453	269,01
Резерв під сумнівну заборгованість	-25779	-8221	-12898	12881	50,03
Всього	224770	271443	661104	436334	294,12
Інша поточна дебіторська заборгованість	42956	2553182	2554283	2511327	5946,28
Резерв під сумнівну заборгованість	-26978	-29395	-21034	5944	77,97
Всього	15978	2523787	2533249	2517271	15854,61
Разом дебіторська заборгованість	11532850	12766673	14806393	3273543	128,38

Додаток К
Аналіз якості дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги,
тис. грн.

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 2020	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютне (+;-)	%
Не прострочена і знецінена (0-30)	1023292	9,05	767182	7,69	11610868	99,98	10587576	1134,66
Прострочена, але не знецінена		0,00		0,00		0,00		
Прострочена, та індивідуально знецінена	10277853	90,95	9204961	92,31	2203	0,02	-10275650	0,02
в тому числі:								
прострочена від 31 до 90 днів	1269966	11,24	1211295	12,15	222	0,00	-1269744	0,02
прострочена від 91 до 180 днів	1952540	17,28	1381440	13,85	281	0,00	-1952259	0,01
прострочена від 181 до 365 днів	2197940	19,45	2099466	21,05	1616	0,01	-2196324	0,07
прострочена більше 365 днів	4857407	42,98	4512760	45,25	84	0,00	-4857323	0,00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11301145	100,0	9972143	100,0	11613071	100,00	311926	102,76

Додаток Л

Торгова дебіторська заборгованість та резерв сумнівних боргів

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 від 20200	
	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	Сума, тис. грн	%	абсолютн е (+;-)	%
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11301145	100	9972143	100	11613071	100	311926	102,76
Мінус резерв під сумнівну заборгованість	9043	0,08	1008	0,01	1031	0,01	-8012	11,40
Чиста дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11292102	99,92	9971135	99,99	11612040	99,99	319938	91,36